

MARIJIN LIST

Nevtepeno Poprijéta Devica Marija,
Zmožna Gospá Vogrska.

==== POBOŽEN MESEČEN LIST: ====

Vrejüje ga: KLEKL JOŽEF vpok, pleb. v Črensovcih.
CSERFÖLD (Zalamegye.)

Darovi.

I. Na novi študenec farni pri sv. Jeleni.

Z Pertoče: Mekiš Franca žena 5 K, Čontala Jožef 6 kor., neimenovana 2 K, Mencigar Marija 2 K, neimenovana 4 K, Nemeč Marija 8 K. **Z Večeslavec:** Marič Jožef 3 K, N. N. 2 K, Mihalič Mihal 2 K, Klemar Marija 2 kor., Mihalič Katalena 2 K, Pintarič Franc 3 kor., Šadl Leopold 4 K, Kraxner Števan 5 kor., Rogan Janoš 6 kor., N. N. 1 kor., Kolmanko Janoš 4 kor., Holzedl Janoš 4 kor., Mihalič Franc 2 kor., Büček Peter 4 kor., Škrilec Jožef 2 kor., Magyar Števan 2 kor., neimenovana 1 K. **Z Ropoče:** Smodiš Marija 3 kor., Čerpnjak Fr. 6 kor., Lenarčič Števan 2 K, Flejgar Mihal 10 kor., Bõrc Matjaša žena 4 kor., Gomboc Jožef 4 K, Perger Mihal 3 kor., Pool Matjaš 10 kor., Pool Jožef 4 K, Šadl Mihal 10 kor. **Z Gerlinec:** Gomboc Jožef 4 K, Benko Janoš 2 K, Gerlec Janoš 2 kor., Ficko Mihal 2 kor., Partl Števan 4 K., Gomboc Leopold 2 kor. **Z Krašič:** Hari Matjaš 4 K., Smodiš Janoš 8 kor., Hari Jožef 2 kor., Hari Ana 2 kor., Vogrinčič Janoš 3 kor., Benko Ferenc 4 kor.

Iz Pertoče: Šadl Anton 5 kor., edna ženska 2 K., Poklič Maria 5 kor., Gomboc Leopold 5 kor., Čontala Anton 5 K, Wolf Marija 2 K, Šajt Ferenc 4 K.; **iz Ropoče:** Geder Augustin 10 K, Hari Terezija 2 K, Magyar Mihal 2 kor., Küzmič Terez 4 K.; **iz Večeslavec:** Ficko Mihal 4 kor., Fleischaker Jožef 2 K, Mencigar Mihal 5 kor., Ficko Jožef 2 kor., Klemar Treza 3 kor., Mihalič Maria 4 kor., Kočar Janoš 2 kor., Rogač Jožef 2 kor., Gomboc Ivan 2 kor., Mencigar Ana 4 kor.; **iz Krášič:** Geder Ana 3 kor., Hari Ferenc 2 kor., Kõs Leopold 5 kor., Kosednar Leopold 2 K., Vogrinčič Števan 5 kor., Vogrinčič Ferenc 10 kor., Ficko Jožef 3 kor., Sipos Mihal 2 kor., Špiegl Maria 5 kor., Wratuša Matjaš 2 kor., Gerlec Katarina 4 K., Šmodiš Ferenc 4 kor., Čontala Janoš 2 K., Mencigar Janoš 4 K., Bence Jožef 2 kor., Szegeri Jožef 2 kor., Vogler Karol iz Cankove 13 kor.

Iz Pertoče: Bertalanič Martin 2 kor., edna ženska 1 K.; **iz Ropoče:** Haužar Mihal 20 kor., **iz Večeslavec:** Lang Maria 2 kor., Celec Jožef 2 kor., Kolar Antona žena 4 K, Mencigar Antona žena 4 kor., Ficko Ferencova žena 2 kor., Mencigar Ferenc 2 kor., edna ženska 3 kor., Ficko Rozalija 3 kor.; **iz Gerlinec:** Partl Jožef 2 kor.; **iz Krášič:** Vogrinčič Ferenc 4 kor., Domiter Mihal žena 5 kor., Kosednar Števan 4 kor., Szegeri Jelena 10 K,

TOLAŽBA ZA TRPEČE.

Oča moj, či je mogoče, vzemi od mene te kelih; vendar se naj zgodi kak je tvoja vola. (Mat. 26, 39.)

Spisao :

RADOHA JOŽEF,
salezijanski bogoslovec.

Predgovor.

Što je najšeo dobroga prijatla, je najšeo bogastvo. Naše srce ma v sebi nikšo skrivno moč, štera nas, tak rekoč, vleče k našemi bližnjemi, posebno k prijatli, či ga mamó. Či nam vse dobro ide, či smo veseli, te komaj čakamo da pridemo do njega in njemi razodenemo našo radost; ešče bole se pa paščimo k njemi v žalosti, v trplenjl. Tü, gda nas žalost in trpljenje tereta, si iščemo tolažbo pri našem prijatli; njemi odkrijemo svoje srce, njemi potožimo bridkosti, in to nam že nikak olajša trpljenje, ar se nam tak vidi, ka je on radovolno vzeo na sebe naš križ in nam ga pomaga nositi. Oh, kak si potem globoko zdehnemo, kak lehek postane kamen, ki nam je prle tak težo srce!

Što nas pa naj zdaj tolaži, gda vsi, tüdi naši prijatelje trpijo zavolo vojske? Či njim odkrijemo naše težave, povekšamo samo njihove rane, ar trpijo za sebe in za nas. Jočejo oni, jočemo mi.

Ta vojska nam je prinesla zaistino dosta trpljenja, dosta žalosti. Trpijo stari in mladi, bogati in siromaki. Edni trpijo zato, ka je vse drago in se ne morejo preživlati, drugi zato, ka majo koga v boji ali pa že ranjenoga in mrtvoga, največ je pa takših, ki to oboje morejo prenašati. Kam se naj obrnemo, gde naj iščemo pomoč in tolažbo?

Gda sam to premišlavao, mi je prikipela edna skuzica na oko, in srce mi je pravilo: Idi, in tolaži svoje drage Slovence! Tolaži tiste, ki so doma, posebno pa tiste ki so v boji ali pa ranjeni v bolnišnici. Dobro, sam si mislo, bom pa vzeo pero, štero naj piše to, ka bi dober prijatel znao povedati vsakomi izmed vas, ki trpite.

Vüпам, ka ta knjigica pride v roke vsem Slovencom, ki so doma, pa tüdi mnogim vojakom na bojišči, ki ešče bole želežo čüti kakšo prijatelsko reč, tam gda je ešče med največšim trplenjom samo sovražtvo.

Naj vas tolaži vse, naj vas vči trpeti po krščanskom, pa tüdi naj vam pokaže kraj, gde ne bo več trpljenja, nego večno veselje, to je, v nebesih. Tam se bomo vidili. Tolažnica žalostnih, prosi Boga za nas!

Majnika 1916.

Radoha Jožef
salezijanec.

Začetek trpljenja.

Ta bridka reč — trpljenje — je tak stara kak je stari človeški rod. Či ščemo najti začetek trpljenja, moremo ga iskati že v zemelskom raji, pri naših prvih stariših Adami in Evi. Pa kak je to mogoče, ka bi v zemelskom raji trpljenje melo svoj začetek? Ali ta reč — raj — ne pomeni kraj vsega blaženstva, vsega veselja, brezi vsakšega trpljenja in žalosti? Istina, raj, toliko pomeni, pa itak se je trpljenje tam začnolo.

Iz svetoga Pisma znamo, ka je Bog stvaro nebo in zemlo in vse ka je na njima, v petih dneh. Na šesti den je pa Bog etak pravo: Stvarimo človeka na naš kep in na našo podobo: in naj kraljuje nad ribami morja, nad pticami zraka, nad živalmi, nad celov zemlov in nad vsemi stvarmi, štere se giblejo na zemli. In stvaro je Bog človeka na svoj kep, na kep boži ga je stvaro, moškoga in žensko « (Mojz. I. 1, 26, 27.)

Tak sta postala prviva človeka Adam in Eva. Bila sta pa v posebnoj milosti božoj. Namreč greha sta ne poznala, bila sta nevmrjoča, živela sta brezi vsakšega trpljenja in boleznj. Zvün toga sta mela vse, kajkoli sta poželega, ar kraj, v šterom sta bila, je bio pun veselja, to je, vsake obilnosti, kak nam pravi nadale sv. Pismo: »Pripravo je Gospod Bog od začetka *raj veselja*, v šteroga je postavo stvarjeniva človeka.« (Mojz. I. 2, 8.) Moder Bog je pa šteo na poskušnjo djati njidva vernost. Zato jima je pa zapovedao: »Jejta iz vsakoga dreva v raji, samo z dreva znanosti dobrega in hüdoga ne smeta jesti; ar či bi jela, te merjeta. (Mojz. I. 2, 16, 17.)

Kak lehka je bila ta zapoved! Ne je trbelo drugo kak iti mimo tistoga prepovedanoga dreva in ne trgati z sada, ve sta itak mela na jezere drugoga. Evi so se dopadnola jaboka toga dreva in rada bi si edno vtrgnola, samo ka njoj je na misel prišla boža zapoved. Ka naj

zato včini? Ravno tū bi mogla pokazati, ka lūbi Boga, ka se z lūbezni do njega in do njegove zapovedi šče zatajiti, ne pa dati teli vse to, kaj oči poželežo. Či bi to prvo poskušnjo prestala, bi že Bog bio zadovolen z njima na veke. Naj bi se pa bole svetlo pokazalo, da je zais-tino pokorna, je Bog dovolo hūdomi dūhi, ka se je v podobi edne kače prikazao na tistom drevi, ravno gda je Ēva premišlavalala, ka naj napravi, či vtrgne ali ne. Hūdi dūh jo je toliko nagovarjao, ka je nesrečna Ēva privolilala. Vtrgnola je sad in dala ga je moževi, ki je tūdi jo.

»Pravo je zato Bog ženi: *pomnožim žalosti in trpljenje tvoje...* Adami je pa pravo: ar si se dao zapelati in si jo od prepovedanoga dreva, zavolo tebe bo zemla prekleta; z delom svojih rok boš se hrano na toj zemli celo tvoje življenje. *Te zemla ti bo rodila trnje in robūd...* V znoji tvojega obraza boš jo krūh, dokeč se ne povrneš v zemlo, iz štere si vzeti; ar si prah in prah postaneš. In Gospod Bog jiva je pregnao iz raja veselja, naj bi obdelavalala zemlo, iz štere sta bila vzetiva.“ (Mojz. I. 3, 16, 23.)

Prvi greh je bio včinjeni. Ž njim in zavolo njega se je odprla tista vretina, iz štere v takšoj obilnosti teče trpljenje na celi človeški rod. Kak megla se je razkadilo prvo blaženstvo. Greh se je zasado v zemlo veselja in rodovitnosti, štera je začnola roditi — trnje in robūd — to je, trpljenje in žalost.

Zavolo Adamove nepokorščino smo pa tūdi mi bili pregnani iz zemelskoga raja. Obsojeni smo bili ž njim vred na trdo delo celo življenje; tūdi mi moremo jesti krūh z znojom svojega obraza, tūdi *mi moremo trpeti*.

Zakaj pa mi moremo trpeti zavolo Adama in Eve? Je ne bilo zadosta, ka sta njidva bila kaznovaniva za svoj greh? V Adami, ki je oča celoga človečanstva, smo mi vsi bili zapopadeni, bili smo, bi pravo, deli, kotrige njegovoga tela. Či pa človeka na pr. smekne trn v roko ali v nogo, to bolečino čūti po celom teli, po vseh kot-

rigah. Prviva stariša sta pred grehom ne poznala nikše nevole, nego Bog jima je naprej povedao, ka či ne ostaneta pokorniva, bota mogla mreti. Či smo pa vsi bili v Adami zapopadeni, moremo vsi mreti. Bog je pa s tov rečjov — mreti — naznano, ne ravno samo smrt, nego vse druge bridkosti in nevole toga življenja. Smrt je pa za človeka najvekše trpljenje; či je tedaj Bog obečo smrt zavolo greha, je s tem tudi obečo vse druge menše nevole, namreč vse to, ka mi zovemo trpljenje. Kajti gde je vse, tam so tudi deli toga vsega. Či je pa Bog kaznovao Adama s smrtjov, je tudi nas, ar mi ne moremo želeti, ka bi bili nemrtelni, naši prvi stariše so pa mogli mreti. Tak se tudi zdaj večkrat zgodi med ljudmi. Či stariše zgubijo ali zapravijo svoje bogastvo in spadnejo v nesrečo in siromaštvo, tudi deca njihova vse zgubijo. Tak vidite, gda in zakaj je prišlo trpljenje na te svet.

Prvi greh Adama in Eve se je pa zasado tudi globoko v naše srce, v našo naturo, štero je pokvaro. Prviva stariša sta bila srečniva pred grehom, hüdoga sta ne poznala, ar je njidva natura ne bila nagnjena na húdo. Po grehi sta pa zgubila to srečo, ž njima vred pa tudi mi. To pokvarjeno naturo, nagnjeno na húdo smo pa podedovali (herbali). Ravnotak, kak mnoga deca dobijo od betežnih starišov bolezen.

Adam in Eva sta mela dosta dece. Prviva stá bila Kain pa Abel. Pa poglejte sad prvoga greha! Kain je vmoro svojega nedužnoga brata Abela, ar je od starišov podedovao nagnjenost na húdo. Vmoro ga je pa iz nevoščljivosti, in tak je spravo v žalost stariše pa sebe. Trpeli so vsi.

Lüdje so se pomnožili. Deca so vdablala od starišov nagnjenost k hüdomi, v greh, in so znova zapustili te žalosten deo svojoj deci. Raslo je število ljudi in z njimi je rasla hüdobija. Mnogi so začnoli grešno živeti in so se obrnoli od Boga.

»Videvši pa Bog veliko hūdobijo lūstva na zemli, in misli njihovoga srca, štere so bile napelane na slabo vsega časa, njemi je žao bilo, da je človeka stvaru. In globoko genjeni od žalosti je pravo: Zbrišem iz zemle človeka, šteroga sam stvaru, ar mi je žao da sam ga stvaru.« (Mojz. I. 6, 5—7.)

Samo ništerni so bili pravični, to je, Noe in njegova družina. »Videvši Bog, ka, so vsi lūdje na zemli bili pokvarjeni... je pravo Noeti: zemla je napunjena z hūdobijov, in jaz jo pokaštigam z lūdmi vred.« (Mojz. I. 6, 12—13.)

S potopom jih je kaznovao (kaštigao), ar so lūdje zavrgli bože zapovedi. Trpljenje se je razširilo po celoj zemli.

Znova so se lūdje pomnožili, znova so grešili. Bog je obdržao svojo oblūbo, ka več ne bo kaznovao s potopom in celoga sveta naednok, nego ne je pravo, ka ne bo kaznovao posamezne lūdi, posamezna mesta in tūdi narode. Iz sv. Pisma nadale znamo, ka je Bog poslal ogenj na mesta Sodomo in Gomoro, ar so stanovniki zavrgli Boga in so živeli po mesenom poželenji. Zatogavolo so mogli trpeti.

Kešnej so se v Babiloniji zvisili narodi. Šteli so zidati takši stolp ali tūrem, šteri bi segao do nebe. Kakša gizdost! Bog jih je ponižao. Mogli so trpeti za svoje grehe.

Izraelsko lūdstvo, šteromi je Bog po Mojzeši dao desetere bože zapovedi, se je večkrat od pravoga Boga obrnolo. In vsikdar, gda so to včinoli, jim je Bog poslal kakšo kazen, da jih je tak nazaj na pravo pot spravlo. Tak n. pr. je ednok dovolu, ka so prišli sovražniki in jih odegнали v vjetništvo ali robstvo, gde so dugo časa ječali, tak ka je prorok Jeremija v imeni vseh drugih zdi-havao rekoč: »O vi vsi, ki tū mimo idete, poglejte in pomislite, či je gde več takše trpljenje, kak je moje.« (Jer. I, 12.) Zaistino se človeki srce krči, gda čita v tožbah toga proroka, nevole, štere so Izraelci tam daleč od

svoje domovine mogli trpeti. Proso je svoje ljudi, naj se obrnejo nazaj k Bogi. »Zdignimo naša srca in roke h Gospodi nebes. Grešno smo živeli in smo te prisilili, o Gospod, do kaznovanja, ravno zato nas pa zdaj pustiš v žalosti. (Jer. 3, 41—42.)

Nazadnje so se zaistino poboljšali in so bili rešeni.

Bog je naš Dobrotnik.

Greh prvih starišev nam je ne samo spravo zemeljsko trpljenje, temveč nam je zapravo večno blaženstvo. Zapro nam je nebeska vrata in nam je odpro peklenška.

Glej Nedužnoga, zadužena duša, kak trpi za tvoj greh!

O ti nesrečen človek! Mogoče boš tedaj celo življenje trpeti, brezi vūpanja, da boš po smrti šo v nebesa po plačilo? To je strašno! To ne more biti! Poklekni pred Stvarnikom in ga prosi z Davidom vred: »Gospod, spomni se svojega srčnoga smilenja in dobrote!«

Da, Bog je pun smilenja, On te ne bo zavrgeo. Stvaro te je za krala vseh stvari na zemli, stvaro te je na svoj kep in na svojo podobo, kak bi zato zdaj po-

polnoma pozabo na tebe? Razžalo si ga strašno, istina, toda vsemogoči Bog ti šče odpustiti in te nazaj pod svojo streho vzeti.

Toda greh je včinjeni, dug je napravljeni. Či sto te dug plača, či što zadosti za včinjeni greh, Bog je pripravljeni vse odpustiti. To se more zgoditi, da njemi što zadosti za razželenje, kajti On je tudi najšvetejši in najpravičnejši zato pa ma pravico in more zahtevati zadoščenje. Pa što je tisti, ki na sebe vzeme tak veliki dug, ki popravi tak veliko razžalenje? Eti na zemli ga ne. Či bi vsi ljudje radovolno trpeli najstrasnejše muke in bi dali svoje življenje, ne bi mogli popolnoma zadosta včiniti. Kaj záto? Na zemli ne pomoči. Zdaj Bog obrne svoje oči na angele, je li bi oni mogli rešiti s tmične jame trpljenja celo človečanstvo. Pa zobstom. Tudi angelje so ne zmožni. Bože smilenje pa nema meje. Sv. Bernard nam je etak opisuje: Boža pravica pravi: Jaz sam zgublena, či človek ne bo pokaštigani. Smilenje pa: Či človik ne dobi odpuščenja, jaz zgubim svojo vrednost.

V tom svetom boji pa večer Bog tak določi, ka more edna neđužna oseba mreti, štera s smrtjov zadosti božoj pravici in tak reši od večne smrti zgublenoga človeka. Zato pa etak pravi: Ar med ljudmi ne nikoga, ki bi mogeo zadostiti mojoj pravici, pozovem vas, nebeske prebivalce: Što izmed vas se šče podati na zemlo, da reši človeka? Vsi angelje obmuknejo. Zdaj se oglasi večna Reč, Sin boži: »Ovo, tu sem jaz, pošli mene! Ščem se obleči v človeško telo, da zadostim tvojoj pravici in tak razodenem ljudem svojo brezmejno lübezen in jih nagnem k njoj...« »Toda premisli,« ga opomina Oča, »da boš mogeo prevzeti življenje, puno bridkosti, či ščeš zadosta včiniti za grehe človeštva.« — »Naj bo,« odgovori Sin, »tu sam, pošli me.« — »Premisli,« pravi nadale Oča, »ka boš mogeo biti rojen v siromaškoj štali, ešče kak malo dete boš mogeo bežati pred moril-

nim orožjom v Egipt...« -- »Naj se zgodi; tū sem, pošli me,« dene Sin boži. — »Znaj, ka boš mogeo mlada leta preživeti kak sin siromaškoga tesača, nepoznani, zapuščeni.« »Tū sem, pošli me.« »Znaj, ka gda začneš včiti, malo jih bo šlo za tebov; največ bo takših, ki te bodo zametavali kak slepara, bedaka, samaritana; dokončati boš mogeo svoje siromaško življenje z groznim trpljenjom na sramotnom križi.« Boži Sin odgovori: »Naj se zgodi. Pošli me!«

Mi, ki ne moremo zapopasti neizmerna bože modrosti, si samo mislimo, ka je brž tak nikak moglo biti. Znamo pa zagotovo, ka je smileni Bog že prvima starišoma obečao Odkūpitela za celo človečanstvo. Toda časi so se ešče ne spunili. Štiri jezero let je Bog čakao. Med tem je pa pomali pripravlao odebrano lūdstvo po prorokih in patriarkih. Gda so se pa časi spunili, je poslao sv. Ivana Křstnika, ki je naznanjao lūdem, ka je Gospod, obečani Odrešenik človeštva že blūzi. Da, blūzi je že bio prihod tak duga leta čakanova Mešijaša, božega Agnjeca, ki je vzeo na sebe človeške grehe, nas je rešo pekla in nam odpro znova nebeska vrata.

Tam v Nazareti, v ednoj prostoj hižici, je angel pozdravo sveto Devico: »Zdrava Marija, milosti puna! Spočela in porodila boš sina, in zvala boš ime njegovo Jezus. Včinjeno je! Reč je telo postala in med nami prebivala. Prikazala se je dobrota in lūbezen Boga, našega Odrešenika.

O prevelika in nezaslūžena dobrota boža! Bog je svet tak lūbo, ka je svojega jedinorojenoga Sina poslao, da vsaki, ki v njem verje, se ne zgūbi, nego ma večno življenje.

Ne je pa zadosta, ka nam je Jezus Křstus odpro rajska vrata, štera je Adamov greh zakleno. Bog nam je dao prosto volo. Toj prostoj voli je pa pokazao dve cesti: edna pela v nebesa, druga pa v pekeo. On je ne

sili, sama si more zbrati kam šče iti. Dao nam je pa zapovedi, s šterimi nas vči, ka moremo delati, či ščemo iti skozi vrat, štera je Sin boži odpro, to je, v nebesa; vči nas tūdi, kak se moremo ogibati tiste ceste, štera pela v pekeo, in vsega tistoga, ka bi nas moglo na to nevarno pot zapelati.

Desetere zapovedi je Bog pred Kristusovim rojstvom dao Izraelskomi lūstvi, tam na bregi Sinaj. Te zapovedi so pa ne bile dane samo Izraelcom, nego za vse lūdi, ki verjejo v pravoga Boga, zato pa tūdi za nas. Duga leta se je te navuk po posebnoj milosti božoj občuvao med Izraelci, dokeč je ne prišeo na svet Sin boži, Jezus Kristus. On je potrdo te zapovedi in je dodao ešče druge lepe navuké, obečajoč kralstvo bože tistim, ki bodo živelī kak je On včio. Toda komi je izročō te svoje navuke, in komi je dao oblast jih nevkanlivo širiti in včiti vernike po njegovej smrti? Postavo je sv. Cerkev, šteroj je dao svoje navuke rekoč: »Tebi dam klūče nebeskoga kralstva.« To toliko pomeni, kak či bi pravo: Po mojem v nebohodi boš ti včila vernike do konca sveta, ka morejo delati, naj pridejo v nebesa. Ali je to ne velika dobrota za naše dūše? Drugo nam ne trbe, kak bogati sv. Cerkev, namreč sv. Očo, rimskoga papo.

Gde so pa neštevilne drūge dobrote? Za krala nas je postavo na zemlo, da nam vse stvari morejo biti podložne, vse nam slūžijo zato, da bi ležej živelī. Človek seja, toda Bog da rast, to je, tisto skrivno moč, štera razvija vsako najmenšo rastlinico. Vse, ka je potrebno, je Bog stvarō in to vse za človeka.

Malo se brigamo za sunce, ar je vsaki den vidimo, toda pomslimo, ka bi bilo z sveta brezi sunca? Malo poštūjemo vodo, ar jo povsod najdemo, pa itak brezi vode bi že davno vse prejšlo.

Tak si nadale lahko vsaki premišlavle od vsega, ka je na sveti, in bo v vsem vido neskončno božo modrost, brezmejno dobroto in lūbezen.

Morebiti bi što etak znao praviti: Zakaj nam pa tū govori od toga? Istina, či clovek premisslavle stvarstvo, očividno spozna veliko božo dobroto, in se tūdi razveseli nad tem, pa, to že vsi znamo. Odgovorim. Tū sem zatogavolo na kratki popisao božo dobroto, naj se tem bole pokaže strašna hūdobija in nezahvalnost cloveka v sledečem.

Či včasi kakši kvar včinimo, či n. pr. kaj poteremo ali razlijemo po nepriliki, etak radi pravimo: ne sam včino ali včinila sama rada, ar sam ne vido, či je tū bilo, či je takše itd. S tem se izgovarjamo, in po pravici. Ne smo sami radi včinoli kvara, to se pravi, či bi znali ka se tak zgodi, bi pazili in ne bi bilo nesreče. Tūdi drugi nam radi odpūstijo, či se tak zgodi.

Toda, či mi znamo, ka, či to ali ono včinimo, razžalimo svoje stariše, svoje brate in sestre, svojega bližnjega, pa itak pravimo — naj bo, ka me briga! — tedaj zaslūžimo kazen. Ta kazen je pa tem vekša in pravičnejša, kem vekšega dobrotnika smo sami radi razžalili. Zdaj pa premislite, dragi moji, kak veliki naš dobrotnik je Bog! Zato pa gda razžalimo Boga, razžalimo našega največšega dobrotnika, kajti vse, kaj smo in kaj mamō, je od Njega.

Svet se je obrno od Boga, svojega Dobrotnika.

Zakaj je prišlo to trpljenje na nas? Zakaj te krvavi boj med tolikimi narodi? Tak si mnogi premisslavlejo in pitajo. Vsako delo ma svoj vzrok, tak tūdi vojska.

Posvetni modrijani iščejo dosta vzrokov in nam dajo odgovorov, samo ravno toga pravoga ne. Oni pravijo ka je kriva zemla, štero majo za svojo in jo ščejo vzeti neprijatelom; pravijo ka je krivo morje, po šterom ne bi smeli njihovi neprijатели voziti; kriv je jezik, krivo je tržtvo, krivo je srebro in zlat, krivo je vse, samo to ne, ka je v istini krivo.

Mi, ki pri posveti naše sv. vere iščemo prave vzroke tega starošnoga boja, etak po pravici pravimo: Bog nas je obiskao s svojov šibov, ar je hüdobjija narodov prikypela do vrha. Lüdje so pozabili na Boga, obrnili so se od njega, mvogi pa ešče proti njemi, živeli so kak se ne spodobi dobrim kristjanom, in zato je prišla grozna kazen. Roka Vsemogočega vrti svoj pravičen bič, in trpeti more nedužen z hüdobnim vred.

Vidili smo v prvom poglavji kak je Bog vsikdar kaštigao posameznike, mesta in cele narode, vsikdar, gda so se od njega obrnoli in grešno živeli. Smemo pa trditi z žalostnim srcom, ka od vesolnoga potopa dozday, nikdar ne toliko lüdstva naednok zablodilo tak daleč na krive poti kak v tom zadnjem časi pred vojskov.

Pretrslivo nam opisüje to pokvarjenost sveta, slavni ljubljanski škof, Dr. Anton B. Jeglič v svojoj okrožnici l. 1915: »Obrnimo svoje oči po sveti in poglejmo, kak se svet ravna proti Bogi. Ne bomo gledali na posamezne lüdi, nego samo na očitno življenje narodov in držav. Ve so narodi in države ravno tak od Boga odvisne, kak posamezni lüdje; narodi in države morejo svoje postave in vse svoje naprave tak napraviti, ka pokažejo, ka je Bog najveksi Oblastnik in ka morejo posamezni lüdje v narodi in v državi nemoteno vse svoje dužnosti do Boga spunjavati. Či pa na te pogledamo, moremo praviti, ka se države in narodi Bogi proti postavljajo, se od Njega obračajo, njegove naprave razdirajo, celo Njega samoga tajijo. To je grozno, ali istinsko je, ka se države: 1. Proti Bogi postavljajo v svojih glavnih zakonih, 2. dopüstijo in celo pomagajo razširjavati navuke, nasprotne onim, štere je Bog razodeo, in 3. dopüstijo in celo podpirajo življenje, štero je Bog naravnost prepovedao.

1. Glavni zakoni držav.

»Prvle so bile države katoličanske, konči po imeni, katoličanska vera se je priznala in podpirala kakti edino

prava, druge vere so bile obsojene krive in so se dopuščale samo zavolo javnoga mira. V novejšem časi so v ništernih državah krive vere dobile takšo pravico kak jo je mela samo katoličanska. Kesnej so poleg državnih zakonov podpirali in utrjavali krivo vero, katoličanskoj pa proti stali, jo tlačili.

V najnovejšem časi so pa že skoro vse države ime katoličansko zavrgle in so se razglasile kak države brezi vsake vere.

Neskončno sveti Bog je vmro zate, grešnik, na križi; o živi ti za njega pod križom!

»Zdaj pa pitam, ali je to ravnanje ne grda nehvaležnost do Boga, ja, celo zametavanje vsega, ka je On za našo pravo srečo včino? Premislite malo: Bog sam nas vči, sam Sin boži pride na svet, da nam prinese resnico in pomirenje z Bogom, On postavi svojo Cerkev

narodom v rešitev: države se pa ne brigajo za bože delo, božih naprav ne podpirajo, zmotam krivih ver dajo takše pravice kak resnici prave vere, ešče celo jih pomagajo!

»Ništerne države so pa ešče bole globoko spadnole. Za fundament so si postavile, ka Boga nega, in zato tüdi državna oblast je ne od Boga, nego da je lüdstvo vretina vse oblasti, in da sme biti samo to pravično, kaj sklene lüdstvo: lüdstvo da vse pravice. Jeli, tü je Bog popolnoma odstavljeni, država se nikaj ne briga za njega. Navadno pa država ne ostane samo tak, nego ide dale in začne razdirati vse bože naprave: božo službo, krščansko šolo, krščanski zakon, samostane in drugo. Takše države so očivesno proti Bogi, drüge pa bole na skrivnom.

Ali je to ne strašno? Država za državov se je vsikdar oddalevala od Boga. Vsikdar se je menje in menje brigala za njega, začela je dajati zmoti tiste ali pa ešče vekše pravice kak večnoj, nazveščenoj resnici, dokeč je ne popolnoma zapüstila Boga in ga zaprla iz javnoga življenja.

2. Zablodjeni navuki v državah.

»Eoropejske in drüge države so dovolile prostost včenja in tiska (štampanja). Včiti in tiskati se sme vse, či je li naravnoč ne proti državi. Zatogavalo se pa v šolah, po knjigah in posebno po novinah razširjajo najgrdejše in strašno škodlive zmote. Ž njimi zapelavlejo mladino, lüdstvo in visikošolce. Na visikih šolah ešče brezverni vučitelji ležej dobijo službo kak verni. Brezverske novine so pa najbolje razširjene.

»Dovoljeno je razširjavati in včiti proti Cerkvi, najbolje očividne zmote. Posebno njim je na poti oblast papova, škofov in dühovnikov. Kak se mantrajo pokazati, ka so te oblasti v začetki ne meli, nego so si jo s ciganijov počasi spravili. Či se njim iz zgodovinë in s svetoga

pisma pokaže, ka se motijo, te zametavlejo svete knige. Navukov od svetih svestev, posebno od svete pokore in bole ešče od presvetoga Rešnjega Tela, niti poslušati ne morejo. Či se pa nikak ne morejo ognoti resnici, potem pa začnejo grditi sv. Cerkev, ogrizavati in zaničavati posebno duhovnike. Vse grdobije, ka jih je na sveti, rivlejo na duhovnike. Radi bi bili, ka bi ljudje zaničavali in sovražili duhovnike. Strah nas je obdajao, gda smo v začetki vojske zapazili, kak šatansko sovraštvo do duhovnikov je bruhnolo na svetlo. Nega postave v eoropskih državah, štera bi branila duhovski stan, štera bi branila sveto katoličansko Cerkev! In vendar je sveta Cerkev samoga Sina božega, ki jo je odküpo s svojov krvjov in jo postavo vsem narodom v hasek. Kak strašna grehota je zato boj proti svetoj Cerkvi, proti duhovskomi stani! Ali je ne te boj proti samomi Jezusi, Sini božemi? ali je ne to boj proti neprecenlivomi deli odrešenja, proti deli, tak velikomi in imenitnomi, ka je sam Sin boži prišeo na svet!

»Pa ka, ve je v naših državah tüdi slobodno pisati, včiti, govoriti in hujskati proti Jezusi samomi. Što pobija Cerkev, more nazadnje priti v nasprotje s samim Jezusom. Njegove čüde in prorokovanja tajijo rekoč, ka je to vse nemogoče, ali pa ka je vse samo pripovest. Pred par leti je eden nemški bogotajec celo pravo, ka je Jezus nikdar ne živo. In vse te strašne zmote se smejo včiti po šolah, se smejo razširjavati po časopisih. Eoropejske države nemajo postav, s šterimi bi takša bogoklestva zabranile. O, celo v državnih zbornicah mažejo in preklinjajo našega Gospoda Jezusa Krištusa! Strašen greh!

»Nazadnje tüdi Boga tajijo. Kak se trüdijo, da bi Boga iz sveta spravili! Pravijo, ka ga nega. Gda se njim dokaže, ka njihov dokaz nikaj ne vala, ar je zmoten, iščejo druge dokaze in znova druge in druge. Na pitanje, odked je človek, odked rastline in živali, odked svet, so

odgovarjali na več načinov, vsikdar nači. Nazadnje so pa vidili, ka ne morejo obdržati, zato pa zdaj mnogi samo pravijo: mi to ne vemo. Boga pa li neščejo spoznati. V učenih knjigah že skoro več ne pišejo reč »Bog«. Na Francoskom se celo v šolskih knjigah ne dobi reč Bog, in od Boga niti nikaj ne včijo in ne govorijo. Se razmi, ka či ne Boga, tüdi čüd ne, tüdi Jezus je ne Sin boži, tüdi Cerkev je ne od Boga. S temi navuki bi se s sveta spravilo vse, kaj je božega; Bog bi se popolnoma zavrgeo, takrekoč na nikoj spravo. Ali je ne to najstrašnejša protivnost proti Bogi, našemi največšemi Oblastniki? In eoropejske države nemajo postav proti tomi, temveč dopüstijo, ništerne celo podpirajoto.

»Majo namreč in dovolijo takša društva, štera majo namen izpodkopati ne samo katoličansko Cerkev, nego vse krščanstvo, ešče vsako vero, vsako prepričanje v Boga in Stvarnika. Takših družtev je po celoj Eoropi zadosta. Zadnja leta so se po Eoropi združila in po vsem sveti z tem cilom: vničiti krščanstvo, včiniti vero in Boga, Stvarnika nebes in zemle. Toda eoropejske države nemajo postav, štere bi zabranile takša društva, ki majo napisano na svojoj zastavi vojsko, upor, smrtno sovraštvo do Boga, ne nišče njim toga ne brani, nego smejo vküp hoditi in kovati protivne naklepe do samoga živoga Boga.

3. Brezbožno življenje v državah.

»Što bi mogočo človeško srce in njegovo spačenost natenko razmeti! Mamo zapovedi bože, štere so za mirno in srečno življenje tak potrebne, ka či nam jih že Bog ne bi dao, bi si jih mogli sami dati; mamó cerkvene zapovedi in poznamo dužnosti našega stana; tüdi znamo, ka nam Bog da večno srečo samo te, či to vse natenko opravlamo, ka nas zadene večne kaštiga, či velike reči prelomimo. Vse to znamo in vendar je mnogo katoličanov bilo in so ešče zdaj, ki sami radi in prostovolno de-

jajo smrtne grehe. Kak pa te grešijo tisti, ki v Boga ne verjejo, ki zato nemajo straha božega!

»Zato je pa ne čudno, da je toliko greha na sveti. Močno se razširja poželenje oči, z njim pa lakomnost; ešče bole se pa razširja gizdost, napuh življenja, z njim prevzetnost in nepokorščina; najbolje se pa razširja poželenje mesa, z njim nezmernost v pijači in vsakevrste nečistost.

»Nezmerno vživanje opojnih pijač, tudi pri onih, ki majno mnogo alkohola v sebi, se preveč razširja; z njim pa toliko siromaštva po družinah, toliko dece, slabih na teli in v razumi, toliko na krvi in živcah betežastih ljudi! Brezračuna nesreč! In skoro ne države, štera bi mela potrebne postave proti takšemi zavživanji alkohola, proti opojnim pijačam.

»Najbole se pe širi nesramnost in nečistost. To je najhujša strast v človeki. Koliko zatajüvanja je potrebno za premaganje te strasti, in koliko molitvi! Üde pa pravijo, ka nega Boga, tam se pa to ne brani. In kak se je zadnja leta ta küga po celoj Eoropi razširjavala in podpirala! Knige zato, gledališča in kinematografi so puni nesramnih predstav itd.

»Vsa takša dela so preveč odürna v očeh najsvejšega Boga in najbolje vlečejo na ljudi srditost božo. Zvün toga pa zamašijo razum, da ne more gledati večnih resnic in jih rad zataji. Zato pa ne čudno, da se z nečistostjov tudi nevera, brezverstvo širi. To se je najbolje pokazalo v zadnjih desetih letah. Sodnji den bo odkrio, ka brezverstva je ne znanost vzrok, nego meseno poželenje in življenje... To je v nebokričeči greh vseh držav, štere so dovolile in podpirale te vonječi, nesramen greh.

V takšem stani je dnesden zaslepleni svet. Nikaj drugo nešče viditi, kak to, kaj je na zemli. Ka oči požejejo, to telo dobi. In tak je vse naopak. Kajti človek

je z duše in tela. Duša bo živela na veke, telo je pa samo nekaj let tū, potem se pa povrne v zemlo. Šteri zasluži vekše poštenje, nemrtelna duša, ali pa to gnjilo telo? Šteri bi mogoče biti gospodar in šteri hlapec? Vsaki dobro zna, ka je duša za vekše. Pa itak se grešniki ne brigajo za njo, teli pa dajo vse, kaj žele. Pride pa smrt. Kak meher na vodi, človek premine s toga sveta; telo je vrženo v jamo, črvom za živež, duša pa s praznimi rokami, brezi dobrih del in vsa prestrašena zavolo grehov more iti pred nebeskoga Sodnika. Ka bo ž njov? Ki so se na tom sveti obrnoli od Boga, se Bog na onom sveti obrne od njih.

K tomi grdmi življenji pa ešče denimo mi svoje. Koliko nevoščljivosti je med nami, koliko srdov, kvarazelnosti, koliko gizdosti v srci in na teli, koliko krivice proti bližnjemi itd. Tūdi pri nas so takši, ki po cele tjedne hodijo za — šeftom, — čiravno bi brezi toga lahko živeli. Samo da pravijo, ka gda okoli idejo, te ležej dobro jejo in pijejo. Takši iščejo bole to, kaj telo žele, kak pa to, kaj je za dušo potrebno. Tūdi pri nas je dosta preklinjanja, tolvajije, pijančevanja, tūdi pri nas, — bojim se imenovati — se je razširila ta strašna kuga — razvūzdanost! To pa ne, ka bi se pomenšalo v tom vojnom časi, nego bole se ešče širi. Vekši del naših vojakov pošteno žive, čiravno majo okoli sebe neverne in razvūzdane pajdaše z drugih narodov, nego so pa tūdi takši, ki se dajo zapelati, posebno mladi.

Da, grešili smo, preveč smo grešili mi, preveč so grešili celi narodi. Drugo nam ne ostane, kak ponižno pokleknoti pred božim obrazom, in si biti prsi rekoč: Moj greh, moj greh, moj preveliki greh!

Bog je pravičen.

»Jaz sam Gospod, in se ne spreminam.« Tak pravi Bog sam od sebe. Bog je od vekomaj najzmožnejši, naj-

svetejši in tudi najpravičnejši. Zavolo svoje svetosti nešče ka bi ga ljudje žalili z grehi, ar je On sama svetost, štera nikak ne more biti vküp z grehom. Človek je zato na sveti, naj Boga lübi in njemi slüži. Toda Bog je dao človeki prosto volo, naj si namreč sam zbere po šteroj poti šče hoditi. Samo dve poti sta, kak smo že vidili. Edna pela v pekeo, druga pa v nebesa. Što Boga lübi in njemi slüži, hodi po poti v nebesa, gde bo dobo plačilo; što pa naopak dela, hodi po drugoj poti proti peklenskomu .

Robec Veronikin. Svojim dobrim düšam Gospod za spomin svoje trpljenje da.

prepadi, gde bo dobo večno kazen. Prvim Jezus etak pravi: Pridite blaženi mojega Oče, v kraljestvo, štero vam je od vekomaj pripravleno. Drugim pa pravi: Idite prokleti v večen ogenj, šteri je pripravleni Šatani in njegovim dühom.

To je strašno za grašnike, jeli? Bog je naš dobrotnik, je smileni, pa je tudi pravičen. Poleg svoje pravice more kaznovati greh, čitüdi ne bi rad, ali na tom sveti ali pa na onom. To zahteva njegova pravica. To

pravico je pokazao že pri Adami in Evi, pokazao jo je s potopom, s kûgov, lakotov, potresi, vojskov in z bolečinami je vsikdar vçio lûdi, ka je praviçen, gda zavolo greha kaznûje. Kaznovao je posameznike mesta in tûdi cele narode, gda so že celi narodi zavrgli njegove svete zapovedi. V prejšnjem poglavji smo pa vidili, kak strašno je svet pokvarjeni v našem çasi. Kak deleç so zablodili celi narodi na tisto pot, štera pela v pekeo.

Çi je to tak, zakaj pa ravno mi šçemo, ka nas Bog ne bi kaznovao poleg svoje pravice? Ali smo mi veç kak tisti, ki so pred nami živeli? Ali mislite, ka se je boža pravica spremenila v smilenje? »Jaz sam Gospod, in se ne spreminam.«

Ali mislite, ka je Bog ne meo drugoga dela, zato je dao na Sinajskoj gori Mojzeši Desetere zapovedi? Ne, dao nam jih je zato, ka bi živeli tak kak On šçe in ne kak mi. Vsi smo od Boga, ki nam ma pravico zapovedavati, in tûdi kaznovati çi smo nepokorni.

Oh, kak velika gizdost in zasleplenost je zato v onih, ki ne samo ne živijo po božoj voli, nego naravnost zdignejo svojo roko proti Bogi in ga šçejo vrçi iz veçnoga trona, naj bi tedaj ležej živeli po svojoj mesenoj natûri. »On pa, ki v nebesih kralûje, se jim smeje in Gospod jih zasmehûje... Potem jim pa začne govoriti v svojoj srditosti in jih razžene. (Ps. 2.)

Šatan je tûdi vojsko napovedao Bogi, rekoç: »Neščem ti slûžiti!« Pa poglejte ga! sünjen je bio v peklenško globoçino s svsemi svojimi pajdaši. Neštevilno grešnikov dnesden ravno tak preklinja: Neščemo ti slûžiti! Nesreçni gizdavci!

Ka bi pravili, çi bi se dobro oboroženomi vojaki edna mravlica na pot spravila rekoç: Hej, vojak, tû sam jaz gospa, ne smeš naprej, jaz te ne pûstim!? Tak je ÷lovek proti Bogi. Mala stvarica, štera lazi eti na zemli, šçe Veçnoga Boga, svojega Stvarnika, obladati. Ne, ne!

Bog toga ne more dovoliti. More ponižati človeka, to zahteva njegova sveta pravica. »Jaz sam Gospod, in se ne spreminam.«

In prišlo je strašno plačilo za to nepokorščino in protipostavljanje. Vojska! Zgodovina nas vči, ka Bog čaka in prizanaša, na zadnje pa vdari. Že pred 13 leti so Papa Leo XIII. pravili, ka se njim tak vidi, ka že Bog zdigavle roko in da čem duže bo čakao, tem bole bo vdaro, ar se grehi nabirajo. Zdaj je zamahno in nas že kaznūje. Dugo časa je čakao Bog in nas je opominao kak nigda Jezus neverno mesto Jeruzalem, gda je gledavši to mesto s skuznimi očmi pravo: »Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš proroke in kamenūješ k tebi poslane! Kolikokrat sam šteo tvojo deco zbrati, kak zbira kvočka svoje piščance; ti si pa ne štelo!«

Lepo razlaga to pravično božo kazen, štero moremo trpeti, že gori omenjeni škof.

»Bog nas je vse stvaru. Zato je On najveksi, neomejeni Oblastnik in Gospod vseh stvari; mi pa smo njegovi podložniki, od njega popolnoma odvisni. To je red med Bogom in med nami; te red je v našoj naturi, da ga ešče sam Bog ne more spremeniti, nego more od nas tirjati, da ga priznamo in se po njem ravnamo. Što se pa proti Bogi opre in ne dela to, ka Bog šče, tisti bi rad razdro te red in bio popolnoma neodvisen od Boga. Toga pa Bog ne more dovoliti, nego upornik se more kesati, se k Bogi nazaj povrniti in božo volo spunjavati; či pa toga sam rad ne včini, ga Bog prisili. Kak? S kaštigov: gda upornik trpi, more pripoznati nad sebov Boga, od šteroga pride kazen. Či je pa upornik tak zaslepleni, ali tak trdi, ka toga ne spozna v življenji, bo mogeo to spoznati v večnosti.

»Protipostavljanje, upor, je pa tūdi osebna razžalitev večnoga Boga. Kajti grešnik volo božo zametavle, se njoj protistavla, svojo volo postavi nad božo. O nerazumliva

zasleplenost in nespamet! Siromaški človek se postavlja proti neskončnomu Bogi! Ga zametavle in zaničüje, žive kak či ne bi bilo Boga, ali ga celo taji. In vendar je Bog! Kak najveksi Oblastnik sme in more želeti, da so njemi podložniki popolnoma pokorni. Što njemi pokorščino odpove, more nazaj; more se pokesati in pokorščino znova oblübiti, ali pa ga zadene roka boža, zadene ga kazen. Bog kaštiga na sveti; či grešnik spozna in se spokori, je njegova sreča; či pa toga ne včini, ar lübi svojo strast, ali celo Boga zametavle, more po smrti trpeti na veke, nositi večno kazen po voli božoj, štere se rešiti ne more.

»Vidite, že razum nam pravi, ka upornike, či so trdovratni, Bog more kaznovati na tom sveti, ali pa v večnosti. Ar je pa Bog neskončno dober, mnogokrat ne kaznüje zraven, nego odlašä in preti, naj bi se grešnik zdramo, obžalüvao svoje grehe in začno znova pot pokorščine do Njega.

Pro proroki Izajiji nam Sveti Düh pravi: »Zato čaka Gospod, da bi se vas usmilo.« (Iz. 30, 18.) V knigi proroka Ezehiela čitamo: »Kak v istini jaz živem, pravi Gospod, neščem smrti hüdobnoga, nego da se povrne s svoje poti in žive.« (Ezeh. 33, 11.)

Lepo nas vči tüdi sv. Pavel, gda piše: »Ali zametavleš bogastvo njegove potrpežljivosti in prizanesljivosti in ne veš, ka te boža dobrotlivost k pokori ravna? Po tvojoj trdovratnosti pa in nespokornom srci si nakapleš srditost na den srditosti in razodenja pravične sodbe bože.« (Riml. 2, 4, 5.) Sv. Peter piše: »Bog ravna potrpežljivo zavolo vas, ar nešče, ka bi bili ništérni pogübleni, nego, ka bi se vsi k pokori obrnoli; pride pa den Gospodov, den sodbe kak tat.« (Petr. 3, 9, 10.)

»Gospod tedaj čaka, pa se tüdi preti, da bi grešnika preplašo in konči s strahom k sebi nazaj privabo. Čüjmo Njegovo pritenje! »Či pa ne bote poslüšali in

spunjavali vse moje zapovedi, či bote moje postave zametavali in se mojim sodbam smejali, tudi jaz vam tak napravim. Naglo vas obiščem s siromaštvom in z vročino; zobstom bote žito sejali, ar vam je bodo sovražniki požrli; s srditim obrazom se bom obrno od vas, spadnete pred svojimi sovražniki in bote podvrženi onim, ki vas sovražijo; či pa ešče potem ne bote pokorni, vam sedemkrat vekšo kazen naložim zavolo vaših grehov, in pošlem na vas meč maščevalca moje zaveze; in gda se skrijete v mesta, pošlem kügo na vas...« (Mojz. 26, 14-25.) Strašno pretenje za Izraelce! Pa tudi za nas vala to. Čujmo ešče edno: »Ar si ne služo Gospodu Bogu mojemu v radosti in v veselji srca pri obilnosti vsega, boš služo svojimi sovražniki, šteroga ti Bog pošle v lakoti in v žeji in v vsem pomenkanji.« (Mojz. 28, 47.) Bog ne kaštiga rad, toda či so zaman vsi njegovi opomini, zaman vsa pretenja, teda more.

»Dugo časa je odlašao in prizanašao. Papeži so nas opominali in grozne zmote trli. Vsi zadnji trije Papeži Pij IX., Leo XIII. in Pij X. so se v svojov visikov oblastjov bojüvali proti zmotam nasega časa. Pij IX. je celo pozvao vesolni cerkveni zbor, da bi se zmote bole močno obsodile in bi jih svet bole razmo. Vsi smo občüdovali lepe okrožnice Leona XIII., v šterih nam je pokazao pravo pot življenja. Najglobše v srce so nam pa segnole okrožnice Pija X., v šterih je tak batrivno obsodo preveč nevarne zmote v Cerkvi in nas vse, stare in mlade, vabo k pogostomi, k vsakdenješnjemi prijemANJI presv. Rešnoga Tela. Škofje in dühovniki smo se na vso moč trüdili, da, po naročili rimskih papov, ohranimo večne resnice proti zmotam našega časa, da ohranimo krščansko življenje proti vonječoj povodni mesenoga poželenja.

»Istina je, mnogo vernikov je te opomine poslüšalo. Zadnje čase se je po veseh in po mestih razvilo nekoliko versko življenje. Pri nas nam da lepi zgled kraleska

rodovina. Nego narodi in države so se za te opomine malo brigale.

»Bog je tudi strašo. Kolikokrat in vsikdar bole pogosci smo čüli od nesreč, od povodni, potresa in vojske! Vse te nesreče so se nam vsikdar bole bližale. Med tem časom je raslo število pravih siromakov; širile so se živčne bolezni med vsake vrste ljudmi po celoj Eoropi; množile in napunjavale so se bolnišnice in norišnice, samomorstvo je postajalo vsaki den vekše. Vsikdar više so zdigavala glave različne družbe, proti Bogi: svobodomiselnost, socialistje, prostožidarci. Naraščalo je tudi hujskanje narodov proti narodom. Vse države so se začnole gibati na svojih fundamentih. Čütili smo, ka se nam vsikdar bole in bole bliža grozen viher; čütili smo, ka bo zaistino, kak so pravili Leon XIII.: Bog že zdigavle roko za kaštigo; zdaj ešče odlaša, nego kem dale bo čakao, tem hüje zamahne.

»Vse te očividne nevarnosti, vsi ti opomini boži so nikaj ne pomagali. Rasla je nevarnost za vojsko. Parokrat se je že skoro začnola. Države so se v tom časi oborožavale; delale so puške, celo strojne puške, vlevali so strašne topove, napravljali zrakoplove, delali grozne bojne ladje, popravljali so trdnjave, včili milijone vojakov. Zato so rasli davki, rasli so dugi, ljudstvo je pa vsikdar bole ječalo pod jarmom. Čüli smo večkrat praviti: bolša bi bila vojska, kak to neznosno breme. Toda za pobolšanje javnoga, državnoga življenja to vse nikaj ne pomagalo.

»Gda je hüdobija prikípela do vrha, je Bog zamahno s svojov šibov, prišeo je najbolje besen viher, svetovna vojska. Milijoni se bijejo in pobijajo; vojska divjá na sühom in v zraki, na morji in pod morjom. Razširila se je po Eoropi, Afriki, Aziji in malo v Ameriki. Lüdje kaplejo, polja se tlačijo, logovje se na nikoj spravljajo, vesi in mesta se požigajo; bolezni, tudi nase-

dene se širijo; žene, dovce, deca, sirote bridko jočejo, od žalosti vmirajo. Ali je to tista Eoropa, štera je vsikdar govorila od omike, od umetnosti, od bratovske ljubezni? Da, to je tista Eoropa, štera zdaj gleda, koliko je vreden ves njeni napredek, koliko vredna so vsa njena dela, kakši hasek rodi za srečo narodov ves njeni gizardav trüd; vse se trosi, vse se drobi v prah. To je sad upora proti Bogi: »Zobstom zidajo zidarje, či ne zida Bog, zobstom stražijo mesto stražarje, či je Bog ne čuva.« (Ps. 126.) Bog je čakao, je prizanašao in opominao, da je pa bilo vse zobstom, je mogeo vdariti.

Nikdar naj zato nišče ne bo tak hüdoben, ka bi vüpao misliti ali praviti: Bog je ne pravičen, ar či bi pravičen bio, nam ne bi pošilao toliko žalosti, toliko trpljenja. To bi bilo strašno razžalenje, preklinjanje proti Bogi samomi. Takši človek zasluži ešče vekše kazni. Pravimo rajši z Davidom: »Spoznao sam, o Gospod, kak kak pravične so tvoje sodbe; zaistino, ponižao si me po svojoj pravici.« (Ps. 108.)

Bog dovoli trpljenje.

To vojsko so lüdje takrekoč prosili od Boga. Koli-kokrat je što pravo: Bog moj, ka bo, ka bo s toga! Tak ne moremo naprej. Davkov je dosta, dohodkov pa malo; krma je draga, drva so draga, vse je preveč drago. Ka bomo činili? Zobstom je, preveč nas je, preveč. Deca se ženi in vsaki šče biti svoj gospodar. Šče meti svoj grünt, svojo hižo, svojo živimo in svoje njive. Koliko dece ma eden oča, na toliko delov more razdeliti že itak vozke njivice in senožeti. Njihova deca bodo ravnotak delala. Preveč nas je, preveč... Takše pregovarjanje je bilo po mnogih krajih.

Či nas je zaistino bilo preveč, zdaj vsaki vidi, ka bo nas menje. Či bo potem po vojski zatogavolo bole, ne vem, znam pa ka je to vojsko dovolo Bog in ka On vse

jako modro pa pravično ravna, vse tak, kak je bole za naše duše.

Vse ka pride od Boga, je dobro. To vojsko je Bog poslao, zato je dobra, in trpljenje, štero nam dela ta vojska, je tudi dobro, ar je od Boga dopuščeno. Ka je, ka: te pravili; ta vojska je dobra? Gde je što, ki to vüpa praviti? Poslušajte!

Vojska *sama na sebi* je ne dobra, in Bog jo je tudi ne zato poslao, naj bi se ljudje klali, naj bi podirali mesta in delali druge kvare. Bog ne dela tak kak ljudje, ki več-

Najdragši kinč Gospodov, njegova presveta mati, je za dar največše ljubezni od svojega božjega Sina največše trpljenje dobila.

krat zavolo nevoščljivosti in sovraštva s tem ščejo pokazati svojo moč in oblast nad drugimi, ka njim kvar delajo, samo naj vidijo druge trpeti. Takši se večkrat veselijo, či njihov bližnji trpi, se smejejo, či drugi joče.

Bog pa ne tak. On je naš najbolši Oča, ki nam samo dobro šče. On gleda samo na zveličanje naših duš, na našo večno srečo. K tomi se po svojoj neskončnoj modrosti poslužuje različnih sredstev, rabi raznovrstne škeri, štere mi vsikdar ne moremo poznati. Ravno zato-

gavolo nam je dostokrat trpljenje tak težko, ár ne vidimo, zakaj nam je Bog pošila. Toda On nam pravi po pro-roki Izaiiji: „*Moje misli so ne vaše misli, moje poti so ne vaše poti, nego koliko višiša je neba od zemle, toliko više so moje misli od vaših misli.*“

Znamo pa, ka med božimi sredstvi je skoro trpljenje največkrat tisto, s šterim Bog človeka spravla na pravo pot. On to dela tudi na druge načine, nego najraj s trpljenjom. Zato pa ne bi smeli praviti, ka nam je Bog poslal vojsko, štera v tom stoji ka se narodi sovražijo in kolejo, ne, Bog je ne poslal vojsko, nego trpljenje, štero nam dela vojska. Vojska je samo boža šker. Bog bi lahko poslal tudi na cele narode točo, kügo, povoden, potres ali kaj drugoga namesto vojske, vsikdar s tem namenom, da narode in posamezne spokori. Nego On je šteo vojsko meti za glavno šker pri tom in mi moremo prenašati vse to, ka nam vojska napravla. Zdaj znamo, zakaj je Bog dovolil vojsko. Od zdaj naprej več ne bom govoril toliko od vojske, nego samo od trpljenja, bodisi, ka nam pride zavolo vojske, ali zavolo lakote, küge, ognja, bolezni itd. Vse to mi zovemo trpljenje.

Po Adami smo dobili nagnjenost na hüdo, dobili smo namreč nikšo navado, štera nas vleče na od Boga prepovedano delo. Ravnotak kak tisti človek, ki ma grdo navado krasti. To je prepovedano, pa itak takši človek kradne. Pride v tožbo, ga obsodijo in zaprejo. Zakaj so ga zaprli? Ne samo zato, naj za včinjeno delo pokoro dela, nego tudi zato, naj se v vozi med trpljenjom *pobolša* za prihodnje, da gda pride z voze več ne bo segal po drugom blagi.

Mi tudi Bogi delamo krivico, gda ga žalimo. Vredni smo zato kaštige, štero nam Bog po pravici pošila. Ta kaštiga je pa ne samo za včinjene grehe, nego tudi opomenek za prihodnje življenje, da se namreč *pobolšamo*. S trpljenjom tedaj plačujemo včinjeni dug in se včimo lepše živeti. Trpljenje je rešilna šuma in zdravilo, vrastvo.

Ča nam Bog pošila in dovoli trpljenje zato, naj delamo pokoro za včinjene grehe, naj plačamo pravičen dug, to vsaki lahko razmi. Bole težko je razmiti, zakaj Bog dovoli trpljenje ne samo kak rešilno šumo za dug, ar je to pravično, nego kak zdravilo pred novim grehom, pred novim dugom. In vendar, ravno tū vidimo veliko božo dobroto.

To naj tolaži tiste, ki so zaistino vsikdar pošteno in pobožno živeli, pa itak morejo dosta trpeti, in tūdi za tiste, ki mislijo, ka je trpljenje vekše kak oni zaslužijo.

Na sveti ne tak dobrih starišov, ki bi lepše ravnali s svojov decov, ka Oča nebeski ravna z nami. On je zaistino naš dober Oča, ne samo te, gda nam da srečo, nego tūdi, gda nas kaštiga, in tū ešče najbole. Da, Bog je dober z nami, zato nas pa kaštiga, ali bole, nam dovoli trpeti. Razumite, dragi moji, to dobroto? Pogledjte!

Dete je prišlo do noža. Začne se ž njim igrati, skakati, ga obrača na vse strani, ga primle za ostrino in ga meče v zrak. Grozno! Vsaki miglaj se lahko poreže in tūdi buje. Pride oča; strga nož deteti iz rok, štero se jezi, joče, kriči da je strašno, sili za nožom, nešče več gledati na očo. Ča se vam vidi, je oča dobro včino?

Dobro znamo, kak srčno mati lūbi svoje malo dete. Pa itak se zgodi, ka či dete obeteža, mati je sama nese k zdravniki, ki znabiti more to nedužno dete rezati, njemi rane prati in bridka zdravila dajati. Dete kriči zavolo trpljenja, mati trepeče in joče pa je itak drži pod ostrimi noži zdravnika. Dete misli, ka je vsega mati kriva; pa kabi sirotica bila kriva, ve šče rešiti smrti svojega golobeka. Ali je to nesmilena mati?

Mislimo si nadale, ka edno drugo dete hodi po brvi nad globokov vodov. Tam skače, se vrti in obrača kak či bi bilo na trati. Lepo se njemi vidi, istina, ar gleda šumeče valovčke, bele pene in bistre ribice v vodi. Naenkrat je pa samo nikak prime in nese doli z brvi. Zob-

stom joče, zobstom se trga z rok da bi šlo nazaj, ne more. Prišla je mati in je nese iz nevarnosti. Dete ne razmi zakaj njemi mati ne dovoli na brvi biti, ar ne pozna nevarnosti. Mati pa zna dobro, ka bi se lahko ž njim zgodilo. Ali je to ne dobra mati? O dobra, dobra, pa ešče jako dobra. Či bi dete znalo kak veliko dobroto njemi je včinila, da ga je rešila, bi jo od veselja küšüvalo, ne pa rivalo od sebe.

Ravnatak, dragi moji, dober Bog ravna z nami. Mi se gostokrat postavimo v vekšo nevarnost kak tista deca, ar lahko zgübimo düšno življenje, ne samo telovno. Štere so pa te nevarnosti?

Mi smo ne stvarjeni za te svet, nego za nebesa. »Nemamo tü stalne domovine.« To je bio boži čio, gda nas je stvaro, to more biti tüdi naš edini čio v tom življenji, namreč da se zveličamo. Vse drugo, kajkoli delamo, moramo s tem namenom opravlati, da si zaslužimo večno blaženstvo. Bog nas je pa samo za kratek čas poslao na to zemlo, gde nam je dao nešteto dobrot za telo, naj bi ležej živeli in tak Njemi, kak Najvekšemi Gosposi verno slüžili. Vse te dobrote na zemli, nam je pa dao za sredstvo, za šker, s šterov si naj spravlamo večno diko. Ka pa človek dela s tov škerjov, s temi božimi dari? Namesto, da bi je v roke vzeo kak šker za pridobitev večne sreče, jih postavi za glavni cio. Ravnatak, kak eden kosec, ki ide kosit in gda pride na senožat, si lepo doli sede in gleda koso, ar je lepa svetla, ar je ostra. Njegov cio je kositi in si seno spravlati, ne se pa samo kosi veseliti. Kosa je samo šker, sredstvo.

Človek mnogokrat tüdi tak dela. Pozabi, da ga je Bog samo za kratek čas poslao na te svet, pozabi na svoj cio. Popolnoma se pogrozi v zemelsko lepoto, štera ga omami, da drugoga nikaj ne vidi kak to, ka je na zemli. Išče samo vživanje, veselje in srečo za telo, za düšo se pa malo ali pa nikaj ne briga. Tak se postavi

v veliko nevarnost, da se pokvari, da zgubi dušno lepoto in nebesa. Bog pa toga ne dovoli, ar On žele, ka se vsi ljudje zveličajo. Ka zato dela? Po svojoj neskončnoj modrosti, štere mi ne moremo razumeti, On na dosta načinov opomni človeka, ki se je preveč pogrozo v reči toga sveta in je z misli pusto svoj glavni cio, pa tudi tistoga, ki je ešče ne tak zablodo, nego je v nevarnosti, da zablodi. V toj nevarnosti smo pa vsi, popolnoma vsi. Ar je človeška natura takša ka preveč rada sega po zemelskoj lepoti. Mi smo tisto dete na brvi. Mislimo, ka je vse zlato, kaj se sveti; vse bi radi znali, vidili in meli, v tom pa pozabimo na Boga. Dvema gospodoma je pa ne mogoče služiti.

Bog pa pride kak dobra mati in nas odnese z brvi, nam strga nož iz rok, nas vrači z bridkimi zdravili. Vse to pa mi zovemo — *trpljenje*. In je zaistino trpljenje, ar čütimo in jako čütimo. Jočemo, kričimo kak tisto dete. Pravimo, ka po krivici trpimo, ka smo ne zaslužili toga itd. Je krivična bila tista mati, je nesmileni bio tisti oča? Tak je mislilo dete, pa nespametno.

Ali bo ešče što vüpaio misliti ali praviti: Bog se ne briga za nas, po krivici nas kaznüje, On je nesmileni? Pravimo rajši kak sveti Pavel: »O globočina bogastva, modrosti in znanja božega! Kak so nerazumlive njegove poti in sodbe!« Klečeč bi mogli küšüvati božo roko, štera nas bije, ar nas odvräča od strašne peklenške jame, v štero bi nas naša pokvarjena natura gotovo sünola, či nas ta boža roka ne bi nazaj vlekla.

Poglejmo ešče nikelko nadele, da se bole prepričamo, zakaj Bog dovoli trpljenje in kak dobro je to za nas.

Popotnik ma vsikdar kakši določeni kraj, kam šče dospeti. Dosta lepoga vidi na potüvanji, nego on se ne stavi pri tom, čiravno se njemi dopadne. Tak bi mogli tudi mi. Vsikdar naprej! Pred očmi bi mogli meti samo naše dušno zveličanje, kak so trije Modri gledali samo

zvezdo, štera njim je kazala, kam so mogli iti. Toda človek preveč rad obrne svoje oči na zemlo in ne gleda zvezde voditelice. Gda se pa to najhitrej zgodi? Te, gda človek v zemelskoj sreči plava; či je bogat, zdrav, či njemi vse dobro ide. Pri takših lüdeh se zgodi, ka njim po cele dneve, tjedne in mesece ne pride na miseo Bog. Či so v cerkvi, so samo s telom tam, misli in srce so

Pot trpljenji je prišlo vstaneje veselo i zadonela je večna alleluja. Vsikdar na novo i vsikdar lepše se glasi i poslušali jo bodo, ki so radi trpeli.

njim pa v posvetnoj sreči, či molijo doma, ne vejo, či so zmolili eden Očanaš ali dva, ne vejo, či molijo za sebe ali za druge. To je ešče ne vse. Či so dugo časa v sreči, pozabijo popolnoma na Boga. Več ne molijo, v cerkev ne hodijo, ar pravijo ka ne časa, ka zdaj morejo

to vred djati, zdaj ono pogledati, morejo sem, morejo ta. Tak delajo kak tisti trije nehvaležni posvetnjaki, od šterih nam pravi Jezus v sv. Evangeliji, ka so bili pozvani na veliki obed, pa so ne šteli iti, gda je bio čas. »In vsi so se začeli izgovarjati. Prvi je pravo: Hižo sam küpo, in morem jo iti gledat... Drugi je pravo: Pet volov sam küpo, štere bom šo vrdevat... Tretji je pravo: Oženo sam se, in zato ne morem priti...« (Luk. 14, 18.)

Mnogi tak postanejo skopci, drügi pijanci in razvüzdani. Zemelska sreča jih je v zanke zaplela, da ne morejo naprej potüvati. Bog pa pravi: Človek moj, ti si zablodo, si v nevarnosti, da se na veke vtopiš; doli s te brvi, daj sem te nož, tü leži primiri, jaz sam zdravnik, in ščem rezati tvoje gnojne rane, naj steče z njih to, ka je škodljivo in tak boš zdrav! To je trpljenje. Bog je dovoli.

Vidili smo že, gda je ravno človek v najvejšoj nevarnosti. Namreč, či je bogat, či njemi vse dobro ide in či je zdrav. Zato pa tüdi Bog tu najraj reže. On dovoli, ka se takšemi človeki kakša nesreča zgodi v imanji, ali dovoli, ka njemi što merje, ali pa njega samoga vrže v posteo. Či človek vidi nesrečo v svojem imanji, spozna, ka je na tom sveti vse minljivo, ka vse njegovo bogastvo je dim in prah. Či njemi što merje, vidi ka življenje ma svoj konec; ka tisti, šterim je dao vse svoje srce, štere je preveč lübo, Boga pa nikaj tisti, so mrtelni, dnes so, vütro jih že ne. Takši človek je morebiti že dugo časa ne pravo: Bog moj, Bog moj! Zdaj pa na ves glas joče in išče tolažbo pri Bogi. Či što hodi po nevarnoj brvi proti pekli zato, ar je jako zdrav in močen, ga Bog obišče z betegom. Poglejte ga tam na posteli! Prle je ne znao kak bi se oblačo, zdaj je skoro goli; prle je ne znao kak bi se držao od gizdosti, zdaj se skoro ne more genoti. Gde so tista rdeča lica, štera so ga v gizdost nagnola? Gde so tiste bistre oči, štere so samo to iskale, ka je ničevost in poželivost? Lica so bleđa, oči so

temne, in gledajo pred sebov pravično božo roko, štere so se prle ne bojale. Dokeč je bio zdrav, je iskao samo to, ka njemi je telo želelo. Zdaj? Niti ne misli na kaj takšega. V zdravji je ne šteo biti podložen nikomi, zdaj pa more bogati svoje dvorjenike.

Ka bi bilo z teh vseh, či jih Bog ne bi obiskao s trpljenjom? Pogübili bi se. Začo Bog dovoli križe in te-

To Srce je neskončno dobro, hüdoga včiniti ne more. Čeravno trpljenje pošle, je dar to za večno nebo in ne bič.

žave. Ednomi da to, drugomi pa tisto, in vse, kak dober Oča, z najvejšov modrostjov, z najsvetejšim namenom.

Trpljenje je za nas tak kak ogenj za zlat. Zlat kopajo iz zemle, nego ne je takši, ka bi se zraven z njega lahko penezi delali. Dosta drugoga, nečistoga je poleg; zemla, pesik in kamenje. Zato morejo tiste grüde v ogenj djati, da se pravi zlat razloči od žlindre, troske. Z nami

se ravno tak zgodi. Trpljenje je pečnica; ono vrže od nas vse, ka bi dūšo mazalo, in mi postanemo pred Bogom kak čisti zlat. Trpljenje je pokora za včinjene grehe, pa vrastvo in obramba pred novimi.

Istina, ka skuze, štere točimo v trpljenji, nam zmantrajo oči, nego te skuze nam jih je tūdi ščistijo od praha. In kak lahko nam je pri srci, gda se dobro razjočemo! Matere večkrat pūstijo dete jokati, rekoč: naj joče, tak bo potem bole sladko spalo.

Kak po viheri in plohi sunce zasija bole svetlo skoz očiščeni zrak, tak je človeška dūša čistejša in svetlejša, či je kaj pretrpela.

Jezus Kristus nas vči trpeti.

Mislite si, drage dūše, na edno jako veliko ravnino, gde vidite vse narode, ki so zapleteni v vojsko, vse vojake, ki se kolejo in režejo eden drugoga, vse ranjene in vmirajoče, ki na ves glas kričijo in prosijo pomoč. Mislite, ka vidite jezero in jezero mater, štere v najvejšoj žalosti vtoplehe in s suznimi očmi hodijo po tej ravnini med ranjenimi in mrtvimi vojaki iskajoč svoje sine; žene, štere tūdi trepetajoč hodijo sem in ta, je li njihov mož gde tam, je li živ ali mrtev; deco, štera vsa raztrgana in lačna jočejo rekoč: oča, gde ste? Mislite si, ka v tom strašnom časi, gda se to vse godi in gda vi to vse gledati, naednok pride k vam eden človek, ki vam pravi: O kak so srečni vsi ti, ki to trpijo! Ka bi vi tomi človeki pravili na to? Ne bi njemi pravili: ti nesmileni človek, kak vūpaš zvati za srečne vse te trpeče lūdi? Jeli je to sreča, či človek in celi narodi tak strašno trpijo?

Poglejte! Nikoga-izmed teh, ki se zdaj bojūjejo, je ešče ne bilo na sveti, gda je Oča Nebeski poslal svojega sina Jezusa Kristusa, naj vči lūdi, ka je trpljenje ne nesreča, nego sreča. Te nebeski Vučiteo je meo pred sebov tam na gori dosta trpečih lūdi, šterim je etak začno

praviti: »Blaženi so siromacije v dühi, ar teh je kraljestvo nebesko. Blaženi so ponižni, ar bodo na zemli kralüvali. *Blaženi so žalostni, ar bodo potolaženi. Blaženi so, ki trpijo glad in žejo za pravico, ar bodo nasičeni. Blaženi so vsmiljeni, ar bodo smilenje dobili. Blaženi so čistoga srca, ar bodo Boga gledali. Blaženi so mirni, ar bodo zvani boži sini. Blaženi so, ki preganjanje trpijo zavolo moje pravice, ar teh je kraljestvo nebesko. Veselite in radüjte se, ar vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. V. 12.)

Lepe oblübe, štere da Jezus Kristus vsem tistim ki trpijo, nas morejo napuniti z največšim veseljom in z najmočnejšov, batrivnostjov v našem trpljenji. On zove srečne tiste, ki trpijo in njim obeče obilno plačilo; mi trpimo, zato smo pa srečni, zato tüdi dobimo plačilo. Jezus Kristus je Bog, zato pa ka oblübi, tüdi da. Ka nam je pa oblübo? Kraljestvo nebesko! Kraj večnoga veselja!

Vse te oblübe je pa potrdo z dejanjom. On, Dober Pastir, videvši kak mi, njegove ovčice, moremo trpeti v toj suznoj dolini, je pun smilenja do nas, sam prišeo z nebe na zemlo, naj nas potolaži s svojimi oblübami, in posebno naj *nam pokaže kak moremo trpeti.* Či stotnik pravi svojim vojakom: Vojaki, hajdi batrivno naprej na sovražnika! Ne bojte se, vse vam dobro plačam, vojaki dobijo moč, da ne gledajo nevarnosti, se ne strašijo smrti, samo naj morejo spuniti kapitanovo želo in dobiti plačilo. Či pa te stotnik sam ide prvi pred vojaki v boj, tedaj so ešče vsi bole batrivni, ar vidijo njegov zgled.

Takši je naš nebeski kapitan, Jezus Kristus. On ide pred nami v trpljenje, mi pa za njim. In zaistino! Zakaj je prišeo Jezus na zemlo? Zato naj bi nas odrešo. Kak nas je pa odrešo? Morebiti z zlatom in srebrom! Ne! S križom, s trpljenjom!

Veliko delo je bilo naše odrešenje, tak veliko, ka nišče zvün Jezusa je je ne mogeo izvršiti. Či je tedaj odrešenje bilo tak veliko podjetje, Jezus bi si mogeo tüdi

zbrati kakše veliko sredstvo za to. Pa ne. Zbrao si je križ-trpljenje. To je bio najbolje priličen način, da nam je odpro nebësa.

Tü moremo razumeti z rečjov — križ — ne samo tisti križ, šteroga je Jezus mogoè nositi na Kalvarijo in na šterom je mro, nego trpljenje celoga njegovoga življenja. Jezus je bio zaistino: »Mož bolečin.« (Iz. 53.) »Siromak in pun trpljenja.« (Ps. 68.)

Edna zapušèena štalica je bila njegova rojstna hiža, jaslice njegova zibelka, slama je bila njegova blazina, malo cotic njegova obleka. Komaj se je narodò, ga že preganjajo, ga na smrt išèejo. Mati v naročji z njim more bežati v Egipt; žive v siromaštvi pri trdom deli. Gda je nastopo svoje javno življenje, da bi vèio lüdi kak morejo živeti in trpeti, èi šèejo v nebësa priti, so ga mnogi sovražili, ogrizavali, preganjali, na zadnje pa zgrabili, na križ pribili, gde je med groznim trpljenjom mro... V tom zadnjem èasi pred smrtjov je pretrpo vse, ka si èlovek samo zmisliti more. Trpo je na dūši in na teli. Na dūši je trpo, ar eden vuèenec ga je izdao, drugi ga je zatajo, vsi drugi so ga zapūstili... Od dūhovnikov je bio zatoženi, od lüdstva zavrženi, od sodnika obsojeni, od vojakov zasramovani, od Boga samoga zapušèeni...

Trpo je tüdi strašno na teli. Zvezali so ga kak ednoga razbojnika, bièali ga po celom teli, v obraz njemi plüvali, s trnjom ga korónali, križ njemi položili na krvave rame, po mesti ga vlačili, na zadnje pa na križ pribili, z jecijom ga naprajali in njemi Srce presmeknoli. O kak strašno je to moglo biti! Tam, na križi viseèi je zaistino tehko pravo celomi svetì, da, celomi, tüdi nam, ki trpimo: »O vi vsi, ki tü mimo hodite, pogledjte, èi je gde veè takša boleèina, kak je moja!«

Takše je bilo življenje našega Odrešenika. Pa zakaj si je zbrao tak trnjevo pot On, ki bi lahko hodo po sa-

mih rožah? Je bilo potrebno to vse? Ne! Edna sama kaplica njegove krvi bi lahko oprala vse grehe celoga sveta. Radovolno je vzeo na sebe svoj križ, prvič da nas

Sv. Treza. Trpela je v celom življenji, posebno osemnajset let nepretrgano strašne bolečine v duši in teli in v teh letih je samo ednok prosila Boga, naj njoj olejša težave; ali kak je to prošnjo spregovorila, hitro jo je obžalovala i Jezusa prosila, naj jo ne posluhne. Po prestanom trpljenji je dobila takšo sladkočo v srcé, ka je dobromi Jezusi tožila: Gospod moj ne plačaj mi vse že na zemli, ka bom pa te v nebi mela?

je odrešo, drugič pa da nam je pokazao kak moremo nositi mi naše križe, kak moremo trpeti.

Predragi vojak! Svet je dolgo tesao in žagao s svojimi grehi težke križe, štere je zdaj vojska djala na pleča

milijonom in milijonom. Tudi ti si dobo ednoga, in morebiti jako žmetnoga, tak žmetnoga, ka včasi ves zmantran ječiš pod njim in ne moreš naprej. Rad bi ti ga pomagao nositi, dragi moj, rad, pa ne morem k tebi. Prosim te pa, misli v svojem trpljenji na Jezusa razpetoga. On, Gospod nebes in zemle, visi na križi iz lübezni do tebe, te milo gleda in pravi tvojoj žalostnoj düši: Sin moj, miliš se mi, ka moreš tak trpeti, nego pomisli, ka sam jaz prle trpo kak ti, in nešetokrat več kak ti. Poglej te moje roke, štere so podelile toliko dobrot, toliko blagoslova lüdem, so vse ranjene in krvave; poglej moje noge, štere so samo zato hodile po zemli, naj bi grešniki spoznali, ka je prišeo čas odrešenja, so zdaj prikovane na trdo posteo — križa —; poglej mojo glavo, šteta je oznanovala lüdem kak morejo živeti či ščejo priti v nebesa, in kak srečni so tisti, ki trpijo na zemli z lübezni da mene, zdaj je ta glava vsa ranjena in s trnjom obdana; poglej ešče moje smileno srce, štero je v življenji jokalo s trpečimi vred in se veselilo z veselimi v Bogi, zdaj je presmeknjeno od ostre sulice.

Tak, dragi vojak, ti govori s križa nebeski Odrešnik, in te tolaži, tak tudi nam vsem, ki trpimo doma. Vsem nam pravi: »Sin, hči, z nebes sam prišeo zavolo tvojega zveličanja; prevzeo sam tvoje nevole, ne po sili, nego sam rad z lübezni, da se ti navčiš potrpežlivosti in volno prenašaš časne težave. Kažti od svojega rojstva pa do smrti na križi sam nikdar ne bio brezi trpljenja... Slišao sam dosta tožb proti sebi, trpo sam sramoto in zametavanje; dobrote sam delio, pa so mi bili nehvaležni; čüde sam delao, pa so me preklinjali, včio sam jih, pa so me grajali. (T. Kemp.)

Ka odgovoriš na te reči Jezusi, ti trpeči vojak, ka ti žalostna in ti jokajoča žena? V svojoj tužnosti Njemi etak odgovori z modrim Kempčanom: »Gospod, ti si bio

potrpežliv v svojem življenji, in si s tem najlepše spuno volo svojega oče, zato je pa dobro, ka sam tudi jaz ne- volen grešnik potrpežliv po tvojoj voli in nosim, dokeč bo tvoja vola, v hasek mojega zveličanja, težkoče toga življenja. Čiravno je to življenje jako težavno, itak si v njem dosta zaslužim s tvojov milostjov; nam slabim je v trpljenji ležej in svetlejše, ar vidimo tvoje zglede in stopnje tvojih svetnikov... Oh, kak zahvalen ti morem biti, da si meni in vsem vernim milostno pokazao pot do večnoga kralestva! Či Ti ne bi hodo pred nami in nas ne bi včio, što bi šo za tebov? Tvoje življenje je naša pot in v svetoj potrpežlivosti potüjemo k Tebi, ki si naša korona. ◀

Žalostna Mati Marija nas vči trpeti.

Vidili smo, kak mnogo je Kristus za nas trpo. Premišlavali smo njegovo življenje od rojstva do smrti, od jaslíc do križa. Pred tak lepim vzgledom, šteroga nam je dao Odrešenik v prenašanji našega trpljenja, smo si zbrisali vroče suze, zdignoli svoje oči na sveti križ in morebiti pravili sami sebi: Či je Jezus toliko trpo za mene, zakaj pa jaz ne bi bole potrpežljivo prenašao svoje trpljenje, zakaj tudi jaz iz lübezni do njega ne bi kaj trpo?

Zaistino nam Jezusov vzgled more vtišati bolečine, či pri pravoj svetlosti naše svete vpre premislimo, zakaj je on trpo. Ešče vekšo batrivnost in moč dobimo v našem trpljenji, či premislimo, ka je tudi Marija trpela na zemli, in trpela neštetokrat več kak mi.

Ta nedužna Devica, prečisla lilija, Kralica nebes in zemle, je tudi mogla nositi svoj križ z Jezusom vred. Njeni križ je ne bio z lesa, nego bio je v srci, in zato je tudi tak strašno čütila njegovo težo. Že stari Simeon njoj je naprej povedao: »Tudi tvojo dūšo prebodne meč.« Ne pa samo eden, nego sedem ostrih mečov je prehodilo njeno nedužno srce, in zato jo zovemo: »Mati sedem Žalosti.«

Ti meči so bili sledeči: Žalostno darüvanje Jezušovo v cerkvi; pobeg v Egipt; zgüba Jezusa v cerkvi; žalost materinoga srca, gda je vidila Jezusa križ nositi; smrt Jezušova: prebodjenje srca Jezusovoga i v svoje naročje jemanje njegovoga mrtvoga tela; v grob položenje Jezušovo.

Zaistino se od nje smejo praviti reči sv. Pisma: »O Devica, hči Jeruzalemska, tvoja žalost je velika kak morje.« (Thr. 2, 13.)

Matere krščanske, štere noč in den jočete za svojimi sini, ki so v boji, ali pa že morebiti pod hladnov grüdov počivlejo daleč, jako daleč od vas, hodite z menov v dühi na goro Kalvariijo. Tam bomo vidili Marijo, od štere tak milo spvlemo:

Stala je Mati dreselna
Poleg križa jako tužna,
Gda je viso njeni Sin.

Pozdravimo jo etak; Mati sedem Žalosti, Kralica mučenikov! Ta imena ona rada ma, kak pobožna Noemi, štera pravi: »Ne zovite me več Noemi, to je, *lepa*, nego zovite me Mara, to je, *bridka*, ar me je Gospod napuno z bridkostjov.

Vse tisto, ka so trpeli mučeniki, je skoro nikaj ne proti Marijinomi trpljenji. Oni so največ trpeli na teli, in to trpljenje jim je milost boža in vüpanje v plačilo tak hladilo, ka so ešče v najveškem mantranji spevali. Marija je pa trpela odznotra, v düši in v srci, štero je dosta bridkejše, in to brezi vsake nebeske ali zemelske tolažbe.

Či edna mati poleg smrtne posteli svojega deteta tak trpi, ka njoj malo srce ne poči, kak je mogla Marija trpeti tam poleg križa svojega jedinoga Sina? Prle je vidila, kak so ga nesmileni vojaki zvezanoga vlačili in sünjavali po Jeruzalemi, kak so ga gonili od sodišča do sodišča, ga bičali, s trnjom koronali in ga na smrt ob-sodili. Štera mati ma na zemli tak močno srce, ka bi

mogla gledati svojega nedužnoga sina v roki razbojnikov, ki ga nesmileno mantrajo, na zadnje pa na smrt obsodijo? Marija pa to vse more viditi. Ona dobro zna, ka je Jezus nedužen, dobro zna, ka trpi za nezahvalne grešnike, in ravno to jo najbolje boli. Vidi, ka bodo ljudje tudi kesnej žalili Jezusa, čiravno je dao svoje življenje za nje.

Rada bi zaprla oči pred tak groznim Jezusovim trpljenjom, toda lübezen, neskončna lübezen jo ne püsti

Sv. Frančišek. Noso je rane našega Gospoda Jezusa Kristuša dve leti na svojem telü. — Sv. Maticérkev pravi od njega: „Siromaški i ponižen Frančišek bogat ide v nebesa i ga pozdravljajo spevi nebeski.“

od njega. Pa kak bi mogla živeti edno minoto brezi Jezusa? Ne, ne, to je ne mogoče! Naj tečejo suzé, naj plava srce v morji bridkoga pelina, samo naj more viditi svojega dragoga Sina. Ona ide za njim na Kalvarijo. Na poti vidi, kak Jeruzalemske žene jočejo nad Jezusom, ki njim pravi: »Ne jočite se nad menov, nego jočite se same nad sebov in nad sini vašimi.« Vidi, kak Jezus spadne trikrat pod križom, vidi, kak se brezsrčni židovje veselijo njegovoju smrti. Vsaka mati bi omedlela či bi to

vse vidila pri svojem deteti. Mnoge žene in matere jočejo za svojimi v boji in pravijo; o da bi ga mogla viditi!... Istina, rade bi ga vidile zdravoga in živoga, nego či bi ga mogle gledati ravno te, gda njemi sabla ali krugla srce rani, gda njemi roko ali nogo trga, gda od vseh zapuščen dušo pušča, tedaj bi od žalosti mogle omedleti ali pa celo mreti, kak se je že večkrat zgodilo. Poglejte Marijo! Tam poleg križa stoji kak edna pečina v morji, v štero se zaganjajo valovi, pa je ne morejo genoti. Čüje, kak pobožne žene na vesglas jočejo za njenoga sina, čüje, kak njoj ga židovje preklinjajo, čüje, kak zabijajo ostre cveke v roke in noge njegove. Dobro pravi od nje sv. Hijeronim: koliko ran je na Jezusovom teli, toliko ran je v Marijinom srci. Ona pa stoji s sklenjenimi rokami, njena vüsta molijo k Večnomi Oči, ki je dovoló vse to sinovo in njeno trpljenje, samo naj se ljudem odprejo nebesa. Adam in Eva sta nam jih zaprla s svojov nepokorščinov in gizdostjov, Jezus in Marija sta nam je pa odprla s pokorščinov, ponižnostjov in trpljenjom.

Či mati stoji pri posteli svojega vmirajočega deteta, se trüdi kak li more, da bi spunila vsako njegovo želo. Ga vzeme v naročja, ga nosi gori in doli, z edne hiže v drugo, da njemi vse, česa prosi, ar misli ka ga s tem reši smrti ali pa konči ka njemi olajša bolečine.

Ka je pa Marija mogla pomagati svojemü sini? Nikaj! Vidila je, kak je tista glava, štera je tolikokrat počivala na njenih prsih, zdaj s trnjevov koronov obteršena in na trdi les križa naslonjena, toda ona ne more vzeti doli te korone, ne more si djati v naročje svojega sina, ne more njemi zbrisati krvavih ran. Ona čüje, kak Jezus pravi s križa: »Žeden sam,« pa njemi ne sme dati niti edno kaplico vode? Vaši sini, možje in bratje tüdi prosijo piti, in dobijo od dobrih tovarišov. Ve njim ne morete pomagati, nego so drugi, ki njim vežejo rane, ki jih tolažijo in v bolnišnice odnesejo. Marija pa vidi, kak

Jezusi namesto vode davlejo pekoči ječih, ne ka bi njemi žejo pogasili, nego ešče jo povekšali; zvün par pobožnih žen, ne nikoga, komi bi se Jezus smilo, ne nikoga, ki bi ga tolažo in njemi rane obvezao, pač pa njemi ešče druge delajo, čiravno je celo telo edna sama rana. Marija vse to vidi in čüje, kak Jezus žalostno pravi: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapüsto?« -- čüje -- kak moli k Nebeskomi Oči: »V tvoje roke, o Bog, izročim düšo svojo,« nato pa zadnje reči: »Depunjeno je.« — Jezus jn dopuno svoje trpljenje, nego Marija ešče naprej trpi, ešče vsikdar bole. Rada bi vzela zadnjikrat v naročje svoje lübo dete, pa ne more do njega. Čakati more in prositi, či njoj ga kakši smileni človek vzeme s križa. O, strašno čakanje je to moglo biti! »Kak morje je velika njena žalost,« toda Ona potrpežljivo čaka, muči in trpi. Pa ka je ešče v tom čakanji mogla viditi? Viditi je mogla, kak je eden vojak s sulicov smekno v presveto rebro Jezušovo, globoko notri do srca, iz šteroga je tekla krv in voda.

Matere in žene krščanske! Kak lepo gledalo mate pred sebov, najmre Žalostno Mater Marijo. V to gledalo se gledajte, gda vam oči rosijo vroče suze trpljenja in gda vam žalost srce stiskavle. Marija vas naj vči trpeti v celom življenji, posebno pa zdaj.

Tüdi ve morete darüvati svoje drage sine, svoje verne može in svoje lüblene brate. Vojska je Kalvarija, gde vaši dragi trpijo in vmirajo. To je Bog dovoló, ar so se lüdje obrnoli od njega in so živeli kak ne bi smeli. Morebiti je tüdi on, za šterim zdaj jočete, ne živo poleg božih zapovedi, morebiti ste tüdi ve to bole iskale, ka telo žele, kak to, kaj je za düšo potrebno. Zdaj je čas vse to popraviti, pokoro delati in se zaistino k Bogi nazaj povrnoti z lepim, poštenim in pobožnim življenjom. Trpite zato dobrovolno, vdane v volo božo, kak vas vči Marija. Dobrovolno prenašanje trpljenja naj bo vaša

pokora. Mislite tudi, ka ste ne samo ve, ki mate sine, može in brate v vojski. Na milijone in milijone je ešče drugih. Vse te jočejo in zdihavlejo za svoje žive ali pa že za mrtve. Vsaka misli, ka ona največ trpi. Pa ka bi, niti vse vküp toliko ne trpite, kak je Marija trpela. Ona je bila nedužna, niti najmenjše sence greha ne bilo na njeni dūši, pa je itak radovolno tak grozno trpela. Ona je že vidila, koliko mater bo jokalo na zemli za svoje sine, zato je pa dala vsem tak lepi vzgled. Marija že vživle v nebesih plačilo za svoje bridkosti na zemli. Ona milo gleda na vas žalostne in vam briše skuze, vas tolaži rekoč: Trpi draga moja sestra, trpi.. Tū gori v nebesih te čaka velika tolažba, večno veselje.

Mej tedaj zavüpanje v Marijo. Gda si najbolje žalostna, moli k njoj eto molitvico svetoga Efrema: »O Devica, Mati boža, vrata večnoga življenja, pokaži nam tvoje smilenje in čüdodelno pomoč. Daj vsem to, ka te prosimo, vsakomi to, ka njemi je na hasek. Podeli, o naša lüba Gospa, bolnim zdravje, žalostnim tolažbo, siromakom in trpečim polajšanje. Reši lüdstvo, štero v tebe zavüpa, küge, lakote, vojske, potresa, povodni, ognja in meča, odvrni srditost božo, štero smo si z grehi nakopali. Poglej milostno na nas nevredne služabnice; razženi naše vidne in nevidne sovražnike! Bodi nam nevrednim močna obramba, trdno orožje in nepremagлива pomočnica proti neprijatelom. Pokaži nam, ka je edini Gospod tvoj Sin, ka si zaistino Mati boža, ka vse premoreš in ka si Gospa nad vsemi, vse včiniš, ka ščeš, na nebi in na zemli Amen.«

Svetniki nas včijo trpeti.

Že šest jezero let človeški rod ječi pod jarnom trpenja. V tom časi so bili mnogi, ki so nam dali lepe zglede potrpežlivoga prenašanja vsake nevole. Bili so vdani v volo božo in so zavolo Boga vse radi pretrpeli.

Tak vidimo že v starom Zakoni pobožnoga Abra-

hama, šteroga je Bog na poskušnjo djao s tem, ka njemi je velo jedinoga sina Isaka darivati. Teško je bilo to za očino srce, pa itak se je podvrgeo božoj voli.

Egiptovski Jožef, Jakobov sin, je od svojih bratov bio vrženi v sūhi stūdenec in odani trgovcom. Tei so ga odali Faraoni, ki ga je po krivici dao v vozo zapreti. Jožef je vse to mirno prenašao. To se je Bogi tak dopadnolo, ka ga je rešo ječe in ga povzdigno do visike časti pri samom krali. Prišla je sedemletna lakota. Njegovi bratje, ki so ga odali iz nevoščljivosti, so mogli iti v kralesko žitnico po zrnje, gde je njihov brat Jožef bio gospodar. Gda jih je spoznao, jim je etak pravo: »Bog me je poslao v Egiptom zato, ka bi vi bili rešeni na zemli in ka bi meli hrano za življenje. Ne ste me vi poslali sem, nego Bog je tak šteo.« (Gen. 45, 5, 8.)

David je bio preganjani od svojega sina, in v toj stiski se obrne k Bogi rekoč: Zmatrani sam zavolo zdikavanja, s skuzami perem svojo posteo vsako noč, s suzami namakam svoje ležišče... jaz pa mučim in ne odprem svojih vūst, ve si ti, o Bog, tak naredo.

Poznamo tūdi življenje pobožnoga in nedužnoga Joba. Zgūbo je vse svoje bogastvo in vse sine; iz vrha najvekše zemelske sreče je spadno v najglobše nevole. Pa ka dela? Morebiti preklinja ali mrmra proti Bogi? O ne. Etak se tolaži: »Bog mi je dao, Bog mi je vzeo. Kak se je Bogi povidilo, tak se je zgodilo; naj bo hvaljeno njegovo ime.« (Job. 1, 21.)

Gda so se pa časi dopunili, je prišeo oblūbleni Odrēšenik, ki je etak glaso svoj sveti navuk: »Što šče za menov iti, naj zataji sam sebe, naj vzeme svoj križ in naj me nasledūje.« (Mat. 16, 24.) Trdi navuk je to za človeško naturo, pa itak so milijoni in milijoni po njem živeli. V začetki samo ništerni, kesnej pa vsikdar več in več. Prvi so bili Apoštolje, ki so se ne bojali nositi svoje križe za Jezusovimi stopinjami. V imeni vseh sv. Peter

etak pravi Jezusi: »Gospod, ovo, mi smo vse povrgli ka smo meli, in smo šli za tebov.«

Gospod jim je naprej povedao, ka bodo mogli trpeti: »Dali vas bodo v roke posvetnoj oblasti in v svojih sinagogah vas bodo bičali.« (Mat. 10, 17.) To se je tudi zgodilo, nego oni so se ne prestrašili. Naprej so glasili ime Jezusovo, za štero so bili vredni trpeti. Veselili so se tomi. Sv. Peter, kakti tisti, šteromi je Jezus dao ključe nebes, je batrivno ednok Jezusi oblūbo, ka či tudi bo mogeo za njega mreti, ga nikdar ne zapūsti. Svojo oblūbo je obdržao. Po smrti Odrešenika je dugo let glaso reč božo. Nazadnje, okrog 66 leta po Kr., so ga zgrabili poganje in ga v vozo vrgli, gde je bio 9 mesecov. Potem so ga zvezali in na morišče gnali. Tū so ga najprle do krvavoga zbičali, potem pa na križ pribili. Nikaj se je ne brano ali protipostavlaao, ešče veseli je bio, ka more na križi mreti. Samo to je proso svoje morilce, naj ga obrnejo z glavov doli, ar se je za nevrednoga meo, ka bi tak bio na križ razpeti kak Jezus sam. .

Tisto leto je Nero casar tudi sv. Pavla na smrt obodo. Te goreči Apostol in širiteo svetoga Evangelija, je po svojem preobrnjeni zaistino mogeo dosta trpeti. On sam pravi: »Bio sam v premnogih nadlogah, večkrat v ječi, ranjen prek mere, večkrat v smrthoj nevarnosti. Od židovov sam dobo okrog štirideset vdarco. Trikrat sam bio s šibami bičan, ednok kamenūvan, trikrat se je ladja pod menov razbila, cele noči in dneve sam bio na globokom morji; v trūdi in stiski, v dugom verestūvanji, v lakoti in žeji, v pogostom posti; v zmrzavanji in nagoti.« Vse to je z veseljom prenašao, dokeč je na zadnje ne zdehno svojo dušo pod ostrim mečom. Glavo so njemi namreč odsekali.

Zvūn sv. Janoša je vseh dvanajset Apostolov z mučeniškov smrtjov mrlo. Tūdi sv. Janoš je bio trikrat v vozo vrženi, potem pa bičani in v vreli olij pogroznjeni.

Bog ga je pa čüdežno rešo s toga, in tak je kesnej mirno v Bogi zaspao.

Starejšega sv. Jakoba je Agripa kral na smrt ob-sodo. Ne dugo nato je bio tüdi sv. Andraš pred sodnika postavljen, ki njemi je pravo, ka či ne neha Kristusovo vero glasiti, ga na križ da pribiti. Sv. Andraš njemi pa odgovori: »Ne straši me s križom, ar či bi se jaz križa bojavao, ne bi predgao njegovo diko. Čem vekše bo moje mantranje, tem vekšo plačo dobim od Jezusa.« Gda so

Sveta Monika. Dvajsetiosem let je jokala in trpela pa molila za svojega sina. Te je postao sveti Augustin, njej so se pa odprla vrata nebeska po tom trpljenji.

ga gnali na morišče in je ovarao svoj križ je etak zakričao: »O moj dragi križ, o vretina vsega dobroga! Dugo časa sam te želo, sceloga srca te lübo, neprestano te iskao, in ovo, na zadnje itak spuniš moje žele. Pozdravljam te, sveti križ, pun vüpanja in veselja idem k tebi. Zvišeni in zmagoslavni križ, poškropleni s krvjov mojega Vučitelja, vzemi me v svoje naročje in me zdigni v naročje mojega Jezusa, ki me je po tebi odrešo.«

Sv. Filip je tudi na križi dokončao svoje življenje. Svetoga Jakoba starejšega, sv. Matjaša in sv. Barnabaša so pa kamenjali. Grozno je misliti na smrt sv. Brtalana. Tomi so živomi kožo doli potegnoli, potem pa tudi na križ pribili. Svetoga Tomaža so poganje vmorili v Indiji. Sv. Mataj je bio pri oltari, gda je mešüvao, presmeknjen. Tudi sv. Simon in Tadej sta s krvjov potrdila Jezusovo vero. Prvoga so na dvoje razžagali, drugoga pa z mečom vmorili.

Tak se je spunilo, kaj je Jezus naprej povedao, da jih bodo namreč preganjali, bičali in morili.

Kak po tihom letnom dežji vse bole zeleno in živo postane, tak se je spremenilo po smrti svetih Apostolov. Vsaka njihova kaplica krvi je takrekoč obrodila na jezero in jezero drugih mantrnikov. Skoz 300 let je tekla nedužna njihova krv. Nesmileni rimski casarje so jih dali na vse mogoče načine mantrati. Edne so v živinske kože zašite pred krvoželne zverine metali, druge so v predivo in smolo zavite na križe pribijali, nato pa zažgali; ništernim so oči vün skopali, drugim pa roke, noge in jezik odrezali, potem pa püstili na mrzлом sevri ali na pekočem sunci, dokeč so ne mrli. Z žarečimi klešči so počas; z njih meso trgali, nad ognjom so jih držali, na s cvek; nabito postel devali, podganom in drugim živalim so nalekli že zmantrana in zvezana tela.

Neštevilno drugih škeri so ešče rabili, pa vse zobstom. Mantrniki so se ravnali po Jezusovih rečeh: »Ne bojte se tistih, ki vam telo vmorijo, duše vam pa ne morejo vmoriti.« (Mat. 10, 28.) V svojem trpljenji so meli pred očmi lepa nebesa, gde več ne trpljenja nego večno blaženstvo; samo na nebesa so misli, in ta miseo jim je hladila pekoče rane.

Sv. Ireneus, ki je v tistom časi bio škof v Galiji, nam etak piše od svojih ovčic: Popolnoma mi je nemo-goče popisati vse stiske in trpljenje, štero so naši tū mogli

prestati pred divjimi pogani. Neprijatelj se je s celov močjov vrgeo na nas, toda boža milost je bila z nami, štera je dala moč tudi najbolje gingavim. Tak so bili stanovitni, ka je sovražnik bio premagani. Naši so pretrpeli najstrašnejše ponižanje in bolečine. Pa za vse to so se malo brigali, samo h Kristusi so se paščili, da bi s svojimi deli pokazali, ka je vse zemelsko trpljenje nikaj ne proti blaženstvi, štero vūpamo ednok vsi doseči.*

Zgodovina mantrnikov je tak velika, ka bi se cele knige lahko napisale. Nam naj bo to zadosta v našem trpljenji. Potrpežljivost mučenikov naj nas podpira, da ne spadnemo pod žmečavov naših križov.

Oni so šli radovolno v trpljenje in smrt, naj bi samo mogli hitro priti v nebesa. Bog jim je gotovo dao zasluženo korono i palmo v roke, ar so za njega in za sv. vero dali življenje. Srečni so bili mučeniki, jeli? Da, srečni so bili, nego mi smo dosta srečnejši. Trpeti par minut, edno vōro, eden den, tak strašno mantranje kak so mogli oni prestati, je težko istina, nego vse to je kratek čas trpelo, potem je pa njihova nevmrtelna dūša zapūstila razrezano telo in šla vživat večno veselje. Trpeti pa mesece in leta, kak mi moremo, čeravno ne bičanje in rezanje na teli, je dugo mantrništvo. Naša korona bo dosta lepša kak njihova, ar si jo pletemo celo življenje. Vsaki den, morebiti vsako vōro denemo k njoj edno rožico, namreč vsikdar, gda kaj pretrpimo z mislijov, ka smo vredni trpeti za naše grehe, vsikdar gda svoje težave, žalosti in nevole prenašamo *potrpežljivo in z lūbezni do Boga*. Jezus Kristus je oblūbo, ka bo v nebesih bogato poplačano, či što da edno kupico mrzle vode v božem imeni. Ali ne bo tem bole poplačano naše trpljenje, naše dugo mučeništvo na zemli? Naši vojaki so pa pravi mučenikom. Oni trpijo za vero, ki te namen majo. Oni spunjavajo Jezusove reči: Dajte casari, ka je casarovoga, Bogi pa, ka je Božega. Trpijo ne samo glad, žejo zimo, vro-

čino, zapuščenost, nego istinske rane, in kak strašne rane! O srečni, mantrnikom spodobni ste vi!

Matere, ki morete položiti na oltar vere in domovine svoje drage sine in jih darovati Bogi, ne jočite preveč za njimi. Oni so spodobni mantrnikom. Lepi zgled vam da edna židovska mati, ki je mela sedem sinov. Vsi, in ona z njimi vred, so bili pred nesmilena krala pozvani, ki jim je zapovedao prepovedano meso jesti, naj bi tak prelomili božo zapoved staroga Zakona. Šest sinov je kral dao tam pred materjov vmoriti, sedmi, te najmlajši se je pa prestrašo takše smrti in je šteo bogati krivčnoga sodnika. Mati njemi pa etak pravi: Sinek moj, usmili se me, štera sam te devet mesecov nosila pod srcom, tri leta te nadajala in vzgajala.

Prosim te, sinek moj, pogledni na nebo pa na zemlo in premisli, ka je Bog vse to in celi človeški rod z ničesa stvaru. Ne boj se toga morilca, nego podvrži se smrti kak tvoji bratje, naj tebe z njimi vred najdem. Nagovorila ga je. Dečkeč je nagnu svojo glavo in mlada krv je stekla. Nazadnje je pa mati sama zapečatila s svojov krvjov sveto vero in šla za vrlimi sini na drugi svet čakati nebesa.

Od vas, drage matere, Bog ne žele, ka bi takrekoč silile v smrt svoje sine in ve same šle za njimi, ne žele toga, žele pa, ka prenašate vdano, potrpežljivo, to je, ka či zgübite v boji ali doma svoje dete, pravite v srci: Bog mi ga je dao, Bog mi ga je vzeo, naj bo kak je njegova sveta vola.

Ne pa samo Apoštolje in mantrniki prvih časov so radi prenašali svoje križe. Mnogo, mnogo krščenikov je ešče kesnej vzelo svoj križ na sebe in je sledilo Jezusa. Mnogi so celo iskali trpljenje, prosili Boga, naj jim da kakše križe. To je najpopolnejša vdanost v volo božo, kak pravi sv. Anton Padovanski. Poslušajmo Bl. Margejto Alakok: »Neščem poznati druge poti kak tisto, štera pela

na Kalvarijo. Ne poznam drugoga veselja kak križ. Kak srečna bi bila, či bi mogla neprestano na skritom trpeti in nazadnje mreti na križi, obdana od največšega siromaštva na duši in na teli, pozabljena od sveta! Samo trpljenje me more srečno včiniti. Za Jezusa trpeti, to je jedina tolažba v nevolah zemelskoga potüvanja. Zato se pa neščem staviti, nego v trpljenji ščem stanovitna ostati, ar samo križ me more združiti s trpečim in vmirajočim Zveličarom. Nišče ne more njega ljubiti brezi trpljenja.

Sv. Alfonz Ligvorij je po svojem nevtrüdlivom deli

Sv. Filumena. Na zemlji so samo toliko znali od njé, ka je krščenica i jo zato vmorila. Zdaj jo milijoni častijo na nebi i na zemlji. Večna slava jo venča za prestano trpljenje.

za blagor duš jako obetežao. Vsi so mislili, ka v pardneh zapüsti to suzno dolino. On sam se je tüdi pripravo na smrt. Bog je pa nači zravnao. Alfonz je živo ešče 17 let po tom in vsikdar betegüvao. Protin pa krč sta mantrala njegovo slabo, staro telo. Glava se njemi je tak naprej nagnola, ka je bio viditi, kak či je ne bi meo. Najbole je pa trpo zadnje leto pred smrtjov.

Pa itak ga je nikdar nišče ne čüo, ka bi se starao

ali tožo. Včasih, gda ga je preveč bolelo, je etak zdiha-
vao: Zahvalim ti, o moj Zveličar, ka mi dovoliš, da sam
tūdi jaz deležen bolečin, štere si ti na križi trpo. O moj
Jezus, jaz rad trpim kak ti želeš in koliko ti ščeš, daj
mi potrpežljivost. Gospod, tū na zemli žgi, tū reži, tū mi
ne prizanesi, nego prizanesi mi v večnosti! O moj Je-
zus, moje vūpanje, ti jedini lajšaš moje trpljenje. Gda je
mislo, ka ga že nebeski sodnik zove, je veselo in močno
pravo: O kak sladko je na križi mreti!

Sv. Frančišek Asiški je v svojoj bolezni etak molo:
Hvala ti, o Bog, za bolečine, štere si mi poslao; prosim
te, povekšaj mi je stokrat, či je tvoja vola tak; jaz bom
plavao v najvekšem veselji, či boš me brezi smilenja
mantrao, ar najvekša tolažba mi je to, či tak delam kak
je tvoja vola.

Lepi zgled nam da tūdi sv. Elizabeta, vogrskoga
krala hči. Krščeniški so zbirali vojsko proti Törkom. Tūdi
Ludovik, njeni mladi mož, je mogeo iti v boj, daleč ta na
sveto zemlo v Palestino. Kak žalostna je bila ta ločitev od
moža, dobro zna vsaka verna žena, štero je povrgeo v
toj vojski dragi tovariš. Ludovik je odišeo. Doma je od-
stavo jokajočo Elizabeto in lūbeznivo dečico, pa što zna
kak dugo, morebiti — se ne povrne več nazaj... Edno
leto dni je vdablala od njega vesele glase, naednok njoj
pa samo prinesejo čarno pismo: *Ludovik je mrtev*. Eliza-
beta je v svojem dvajsetom leti postala dovica. Kak či bi
to ne bilo zadosta veliko trpljenje, se je cela rodbina
proti njoj zdignola in jo z nevoščljivosti pregnala z last-
noga grada z dečicov vred. Elizabeta je vse potrpežljivo
prenašala in si tak zaslužila večno korono.

Ja, bi znao što praviti, vsi tei so bili svetniki in
zato so trpljenje želeli in radi trpeli. Ne je tak, dragi moji.
Oni so ne zato radi trpeli ar so bili svetniki, nego zato
so postali svetniki, ar so radi trpeli. Takši lūdje so bili
kak mi, samo ka so znali ceniti poleg vrednosti vse tisto,
ka njim je Bog pošilao, znali so trpeti.

Pobožni ljudje nas včijo trpeti.

Moj Bog, je djala edna kralica, jaz se ti zahvalim, ka si mi vzeo tri kralstva, či je to bilo bole za mojo dūšo. Ta kralica je bila po krivici od svoje tetice v ječo zapreta, gde je 18 let trpela. Na zadnje so jo na smrt obsodili. Prle kak je nagnola glavo pod meč, je etak molila: Gospod, v tvoje roke zročim dūšo svojo.

Glasoviten angleški minister, Tomaž Moro, je bio krivično na smrt obsojen. Žena je z decov prišla k njemu v vozo in ga klečeč prosila, naj včini, kaj kral žele, čiravno je proti božoj zapovedi, da si tak reši življenje. Tomaž pa etak odgovori: »Ah! žena moja, ti bi rada bila, ka bi jaz dao večnost za dvajseti let življenja, ešče znabiti za menje?« Rajši kak bi razžalo Boga, je zapūsto ženo, deco in vso čast. Batrivno je šo na morišče, spevajoč psalm-Miserere. (Smiluj se nam.)

Pobožen Perziijan Lokman piše: Vsikdar sam dobrovolno prenašao nevole, štere mi je Bog pošilao. Nikdar sam ne mrmrao, kakšte mi je slabo šlo. Samo ednok sam se malo razčemero. Ne sam namreč imeo niti toliko, ka bi si črevle kūpo in sam mogeo bos hoditi. Ves žalosten se napotim v cerkev. Tū pred cerkvov zagledam človeka brezi nog. To me je do srca genolo. Zadovoln sam bio s svojimi bosimi nogami, in sam Boga hvalo, ka ešče hoditi morem brezi črevlov. Bole je biti bos, kak brezi nog. Tisti siromak bi rad hodo bos, či bi samo meo noge.

»Kak je pa to, ka ste vsikdar dobre vole?« je pitala edna ženska svojo siromaško sosedo. »Kakšešte nevole mate, ste vsikdar veseloga obraza in zadovolni.« »Vse občūtim, odgovori, vse, toda nikaj me ne rani, nikaj me ne žalosti.« »Kakše vrastvo pa mate?« jo pita prva. »Za vse trpljenje, pravi, štero mi delajo ljudje, mam lūbezen, za vse nevole, štere pretrpim zavolo neme stvari, pa mam

molitev, in vsikdar, gda se mi kaj hüdoga pripeti, pravim: Bog šče tak!

Monsignor Segur je bio 25 let slepi. V tom časi je pisao svojoj sestri, naj da z njim vred hvalo Bogi za »srebrno zaročitev«
njegove slepote.

Pobožen profesor Kontard-Ferrini je dao na posodo 30,000 K. svojemi prijatelji. Tomi se je takša nesreča zgodila, ka je vse zgübo. Ferrini pa nikdar reči ne od toga povedao.

Eden romi siromak, brezi desne roke in leve noge, je pred cerkvenimi vrati čakao milodare od mimo idočih. Pride eden gospod, ki ga lepo pozdravi: Dobro jütro! Samo ka je za vas vsikdar žalostno jütro, ne istina? — O ne — odgovori siromak — vsako jütro je za mene dobro, ar sam zadovolen. — Käk je to mogoče — ga pita gospod ves začüden. — Vidite — p̃ravi siromak — zato sam srečen, ar znam ka me Bog ma rad! Nikaj nemam na sveti, ešče roko in nogo sam zgübo v boji, in zato se tak veselim svetim nebesom, ka se včasi od veselje jočem, či mislim ka me čaka. Bogati gospod, ki je meo tüdi dosta nesreče, se je čüdeč obrno od lazara in globoko zdehno: Te romi siromak je srečnejši od mene, čiravno mam vse, ka mi srce požele.

Poznao sam edno bogato in bogaboječo družino. Štirje so bili. Oča, mati in dve hčerki. Starišje so gotovo radi meli svoje bogastvo, nego stokrat raj so meli tevi hčerki. Ne sta mogla biti brez njivi niti edno minoto, posebno ne mati. Vküp so šli v cerkev in domo, vküp šli na božo pot, na šeto, na sejmnye itd. Hčerki sta bile zaistino kak dve liliji; pobožnivi, zdravivi in veselivi. Prišla je pa strašna vöra za te srečne stariše. Vekša deklica je zbolela in za par dni sta je oča pa mati gledala v drevi z vencom na glavi. Što more povedati kak strašno sta trpela? V tom morji trpljenja sta pa mela dve iskrici tolažbe, dve kaplici hladilne rose za trpeče srce,

to je: vdanost v volo božo za mrtvo deklico in misel, da ešče mata edno. Nego Bog je šteo meti obe sestrici pri sebi. Naskori je mrla i ta mlajša. Ka je ešče ostalo tem starišom? Samo edno: vdanost v volo božo. Večkrat sta pravila: Bog nama je dao, Bog nama je vzeo.

Pa zakaj bi šli iskat v preteklo zgodovino lepe zglede potrpežljivosti v nevoli? Mamo pred očmi žive podobne. To so naši dragi vojaki.

Eden vojaški kaplan piše: Vojak je bio od falačkov

Sv. Augustin. 43 leta je živo v vednoj pokori, spokorne psalme moleč i jočič zapūsto svet. Zdaj pa, kak je vesel! Večkrat je pravo, ka či što ravno ne bi grešio, brez pokore ne bi smeo iz sveta iti.

granate težko zadeti in je zgūbo pogled. Gda sam ga šteo potolažiti, mi pravi: Ne trūdite se, prečastiti gospod, oslepno sam istina, nego v mojej duši je ne tmično; tū notri je vse svetlo, dnes sam se zdrūžo v svetom obhajili s svojim Tolažnikom.

Eden Gančki je nedavno etak pisao: »Dvakrat me

je med potjov zemla od granate vržena zasipala, ka so me pajdašje mogli vöвлеči; edno vöro smo bili v napadi na nože, v strašnom prelivanju krvi, in vendar smo s pomočjov svetoga Križa in Žalostne Matere Bože ostali živi;... vnogi, ki je prle ne čüti šteo od Boga, je po bitki k meni prišeo pa z genjenim srcom spoznao, ka nas je zaistino Križani rešo po prošnji svoje Žalostne Matere.«

Eden drugi z Adrijanec pa piše: »Z Jezusovim imenom vas damo vse pozdraviti. Sladke slovenske reči naših Novin i M. Lista nas junačijo i krepijo, ka veseli trpimo za naš lübi dom, še mreti smo pripravleni za njega, ar nas pelajo k presladkomi Srci Jezusovomi našega Križanoga Jezusa, šteroga biti želemo v žitki i smrti.«

Dragi moji! Odkrijmo se spoštlivo pred našimi vojaki, ki nas tak lepo včijo trpeti. Mi doma tüdi prenašajmo vse težave iz lübezni do Srca Jezusovoga, ki nas milo etak zove: Pridite k meni vsi ki ste obteršeni od trpljenja in jaz vam je polejšam.

Vi vojaki, vse hvale in poštenja vredni, se tüdi, či nači ne, z mislijov, paščite v vsem vašem trpljenji k tomi nebeskomi Tolažniki. On vam polejša telovne rane s tem, ka vam da milost dobrovolno trpeti, in vam da lepo koro na trpečo glavo, tam gori v nebesih, gde ne bo ne vojske, ne trpljenja.

Na križi je naše zveličanje.

Križ je najsvetejše znamenje sv. katoličanske Cerkvi. Pa kak ne bi, ve se je na križi dovršilo naše odrešenje, na križi je bila povedana tista lepa reč: *Dopunjeno je.* Ta reč je raztrgala peklenške verige, v štere so bili narodje štiri jezero let vkovani; gda je Jezus na križi to reč povedao, je spadnola strašna lakat iz zaprtih nam nebeskih vrat. Pravično je zato, ka nas križ celo življenje vodi, pa ne samo zato, ka bi nas težo, nego naj bi nam kazao pot v nebesa, naj bi nas včio živeti.

Čda si na svet prišeo, so te mama zraven prekrižali; pri sv. krsti so duhovnik tudi večkrat napravili nad tebov znamenje križa; pri sv. firmi so te škof s križom potrdili v veri; grehi pri sv. spovedi se ti odpuščajo v znamenji svetoga križa, in gda ti mešnik dajo Gospodovo telo, te tudi ž njim prle prekrižajo. Čda pa pride zadnja vöro, ti okolistoječi dajo križ v roke, šteroga boš po smrti držao v mrzlih rokah in ga neseo v grob. Na te grob ti tudi postavijo križ, ki bo vsem mimoidočim pravo: tü počiva človek na svetom Križi odrešeni.

Nadale, križ vidimo na zvoniki, križ na vsakom oltari v cerkvi. Poleg ceste večkrat najdeš križ. Vidiš ga v školi, vidiš ga v zidini in kuči, na ladji in na brodi. Križ je znamenje časti, zato ga pa nosita na prsah casar, kral; vojak, ki se je vojskovao za domovino, ki je postavo v nevarnost svoje življenje, je za plačilo dobo križ na prsi. Znamenje križa odtira od nas hüdoga dūha, nečiste in druge grešne misli, nas tolaži v žalosti in nas potrdi v strahi.

Kak se vidni križi vseširog sveta nahajajo, tak so nevidni križi v vsakom človeki na zemli. Dobro pravi Tomaž Kempčan: Beži kam ščeš, ne skriješ se pred njim. Idi gori, idi doli, idi vün, idi notri, povsod najdeš križ (nevole). Zaistino je tak. Na tom sveti smo tak kak bolnik na posteli. Čiravno je vse mehko, itak se toži, ka ga tišči, čiravno je široka postel, itak pravi, ka ne ve kam bi se obrno. Bog je stvaro veliki svet, pun lepote in dobrote, pa itak nam je tesno, ar kamkoli se obrnemo, povsod nas kaj smekne. To so križi, težave, trpljenje. Pokažite človeka, ki je nikdar nikaj ne trpo! Na zemli ga ne najdete.

Mi radi pravimo: zakaj pa ravno jaz morem toliko trpeti? Nas reže mala smet v oki in ne vidimo kak drugi ječi pod celimi brvnami trpljenja. Mislimo, ka vsi drugi plavajo v najlepšem veselji celo življenje, samo mi moremo trpeti. Pa je ne tak. Vsaki človek ma svoje križe

in težave. Istina, edni več, drugi menje; edni bole morejo trpeti dokeč so mladi, na stare dni pa menje, drugi se pa zamlada veselijo, kesne pa zato več jočejo; so pa tudi takši, ki celo življenje majo dosta, jako dosta križov. Vse je tak kak moder Bog zravna. Trpljenje je za nas skrivnost. Zakaj bi si zato šli glavo tret, kak je to, kak je ono. Zakaj edni več trpijo kak drugi, zakaj ravno to moremo prenašati in ne ono, zakaj ravno dnes in ne vütro. Či bi mi s tem ravnali, te nikdar nikaj ne bi trpeli. Naj nam bo zadosta to, ka nad sebov mamó ednoga neskončno dobroga Očo, ki dovoli, ka sunce tak sija na grešnike kak na pravične, ka dež tak moči pole bogatca kak siromaka in ka brezi njegove vole ne spadne niti eden list z dreva.

Či je to tak odločeno od Boga, ka na toj zemli vsi nikaj morejo trpeti, zakaj bi pa mi radi bili brez križov? To si niti misliti ne smemo, spominajoči se na prve stariše, šterim je Bog povedao: z znojom svojega obraza boš jo krüh, to je, mogočo boš trpeti. Edna sama pomoč nam ostane pri tom, in to je: *znati trpeti*. To je največša modrost na sveti. To je pravo in jedino vrastvo, zdravilo za naše rane.

Poglejmo ešče ednok na Kalvarijo. Ka vidimo tam? Tri križe. Za vsaki stan je eden. Za pravične eden, za pokoro čineče eden in za trde grešnike eden. Nego kak veliki razložek je med temi tremi križi! Kristus lübi svoj križ, ga obimle z veseljom, sam si ga je gori prineseo. Čiravno bi se ga lahko rešo, ar kak Bog je bio vse-mogoči, itak ne stopi doli s križa, nego mirno trpi na njem. Na desnoj strani Jezusovoga križa je eden drugi postavljeni, na šterom visi pokoro čineči hüdodelnik. Žalosten premišlavle svoje grehe in se tolaži, rekoč razbojniki na levoj strani Jezusa: „*Midva po pravici trpiva, ar sva dobila to, ka sva si zaslužila.*“ (Luk. 23, 41.) Trdoga srca, gizdav in nespokoren razbojnik se pa samo jezi

nad tistimi, ki so ga na smrt obsodili in na križ obesili, kak čí si ne bi bil sam kriv s svojim grdim življenjem. Namesto, da bi se ponižno k Bogi obrno in pravo: Oča pregrešo sam proti tebi, vreden sam toga križa, ga preklinja in se norca dela s Kristusom: »Čí si Kristus, reši sebe in naj dva.« (Luk. 23, 39.)

Ali je ne nespameten te drugi razbojnik? Rad bi se

Sv. Alojzije. Iz plemenite vladarske rodovine rodjeni mladenec se v celom žitki ostro pokori, se posti in biča vsaki teden do krvavoga, ... in dobo je za to pokoro takšo plačo v nebi, ka je sv. Magdalena Paciška, štera jo vredna bila viditi, pravila: „ne sem mislila, da bi celo bila tak velika plača v nebi.“

rešo pravične smrti, rad bi stopo s križa in šo po sveti iskat to, kaj telo žele, to ka zadovolji meseno poželenje. Pun čemerov preklinja Boga, svoje stariše, svoje življenje in sam sebe; obrača se na desno in na levo, išče kak bi se strgao z rok strašnoj smrti, štero že vidi pred se-

bov, toda zobstom. Vse to njemi samo povekšavle trpljenje, dokeč v dvojnosti ne zdehne svojo žalostno dūšo.

Poglejte. Trpeti moremo tak in tak, radi ali neradi. Či trpimo s tov ponižnov mislijov v srci, ka nam trpljenje Bog pošila, ka smo si je zaslužili, in trpimo potrpežljivo, te nam postane ednok ležejše.

Či pa što nosi svoj križ samo zato ar se ga ne more rešiti, pa vsikdar ječi, se stara in jezi, povekšavle svoje bolečine. Rad bi trpo menje, zato pa trpi več, poleg toga pa ešče zgūbi zasluženje pred Bogom.

Neščem govoriti od tistih nesrečnih lūdi, ki gda morejo kaj trpeti, mrmrajo proti Bogi ali ga pa celo preklinjajo. Takši nespametni si naj zapomnijo, ka s tem ne samo, ka ešče bole odpirajo svoje rane, nego zaslužio, ka njim na sodni den Bog pove tiste grozne reči: Ite od mene prekleti, v večni ogenj, gde je jok in zobno škripanje.

So tedaj na zemli takši, ki radi nosjjo svoj križ za svoje grehe in z lūbezni do Boga, drugi so, ki tūdi nosijo svojega, nego posili, samo zato ar se ga ne morejo znebiti, tretji so pa tisti ki ga vlečejo za sebov, se norca delajo z njega in po njem hodijo.

K šterim izmed teh treh oddelkov mi slišimo? Kak nosimo svoj križ, kak prenašamo vse svojo težave, velike in male, dūšne in telovne? Nasledūjmo prve. Tiste namreč, ki vsikdar, v kakšemkoli trplenji so, najprle zdignejo svoje oči k Bogi in ponižno v srci pravijo: Oča moj nebeski, križ, šteroga si mi zdaj poslao, rad ali rada nosim, ar znam, ka vse ka ti pošleš, naj bo trpljenje ali veselje, vse je v hasek mojoj dūši. To pa ne zadosta samo praviti, nego tūdi pokazati moremo, ka smo potrpežli v naših nevolah. So edni, ki, či jim količkaj nakriž pride, či njim krava lonec potere in mleko razlije, či njim dete nešče spat, či njim dež v šajbe vujde, veter snopje razmeče itd. se kregajo z vsemi pri hiži, tak kri-

čijo, ka jih ešče sosedje morejo čüti, kamkoli pridejo, vse jih draži, vse jim je na poti, z ednov rečjov, postanejo pravi križ za vse druge pri hiži. Ka mislite, so to potrpežlivi lüdje? Či takših malih nevol ne vejo in neščejo prenašati vdano in mirno, kak bodo pa prenašali velike?

Gda pravimo, ka vsi lüdje morejo trpeti in celo življenje, neščemo praviti, ka ravno vsikdar, dokeč smo živi, moremo noč in den jokati in ječati zavolo težav. Ne. V življenji je tüdi dosta veselih, srečnih in lepih dnevvov. Po trdoj zimi pridejo topli časi, po viheri in dežji zasija svetlo sunce. Zgodi se pa tüdi ravno naopak, namreč po leti pride zima, po toplom in mirnom vremeni pa viher in dež. Vse to že naprej znamo, zato nas pa nikaj ne prestraši, či meseca decembra sneg ide, či po dugom lepom vremeni grmi in se bliska. V našem življenji je pa ne vsikdar tak. Gda se nam dobro godi, ne mislimo radi na trpljenje, in či nam to nanagli pride, gda smo je nikak ne čakali, nas preveč priteži, ar smo ne bili pripravleni. Ka pa moremo delati, da bomo pripravleni? To, kamo prenašali potrpežlivo vse tiste male brige, šterih je zaistino vsaki den puno okoli nas.

Mi za najveške trpljenje in nesrečo mamó, či smo betežni, či nam što merje, či nam küga pomori živino, ogenj požge hižo in toča pobije polje. To se pa ravno ne dogaja tak pogosci, či se pa zgodi, te malo v dvojnost ne spadnemo od žalosti. Či bi se znali v malih nesrečah zatajüvati in vsikdar k Bogi obrnoti, bi dosta menje čütili te velike vdarce.

Pa ešče drugi vzrok je, zakaj moremo biti potrpežlivi tak v malih kak v velikih nesrečah. Cil našega trpljenja pred Bogom je tüdi te, ka si zaslüžimo nebesa. Zdaj bi se pa što znao hvaliti rekoč: jaz sam jako dosta trpo celo življenje: dvakrat sam pogoro, živina mi je večkrat prejšla, žena mi je betežasta, edini sin mi je v boji

spadno, zato pa gotovo pridem v nebesa. Počasi, dragi moj. Pitanje je, kak si vse te nevole prenašao. Si bio potrpežljiv, si mislo, ka ti je Bog vse to poslao za tvoje dobro? Či si se tak ravnao, si zaistino jako srečen človek, čiravno te svet za nesrečnoga ma. Či si pa ne dobrovolno prenašao, maš menje zaslūženja pred Bogom, kak edèn drugi, ki je meo samo male brige, nego te male je rad trpo. Vse obstoji v tom, *kak prenašamo svoje nevole*. Ka moremo iz vsega toga sklenoti? To, bodimo potrpežlivi v vsakoj nevoli, naj bo velika ali mala; da so pa male bole goste kak velike, včimo se trpeti pri malih. Či smo potrpežlivi, gda nas komar smekne, bomo tūdi bole potrpežlivi, gda nas osa vje.

Kak pa moremo biti potrpežlivi? Znabiti moremo stati kak drevo, trdi in mrzli pri vsakoj nesreči? Ne. To je ne potrebno, pa tūdi ne mogoče. Mi smo z mesa pa krvi, zatogavolo pa čütimo težavo križov. Na priliko, koga zob boli. Ja, kak pa vendar, naj samo gleda in poslušša? Te človek je potrpežliv, či ne mrmra protí Bogi, či si nad drugimi ne devle, kak da bi njemi oni krivi bili, či pravi v srci: Bog mi je poslao to bolečino, naj bo ve že mine. To je zadosta. Čeravno je popolnejše brez vse pritožbe prenašati križe, vendar smemo v našoj nevoli iti k ednomi ali drugomi dobromi prijatelji, njemi po-tožiti, ka nas mantra. Či mamu telovne bolečine, nam morebiti naš prijatelj pove za kakše zdravilo, či so dūševne bolezni, n. pr. či smo koga v boji zgūbili, či so nam deca nebogavna itd., nas naš prijatelj potolaži, nam obeča, ka bo molo za nas, in tak nam trpljenje ležejše postane. Iščimo pomoč, iščimo tolažbe, prosimo Boga, naj nas reši, toda pri vsem tem dodajmo te reči: naj se zgodi kak Bog šče. Jezus je tūdi na Olskoj gori proso nebeskoga Očo rekoč: *Oča, či je mogoče, vzemi te kelih (trpljenje) od mene; nego naj se zgodi kak je tvoja vola i ne moja*. Pravimo tūdi mi v vsem našem trpljenji tak, in

bomo potrpežlivi. Večkrat tudi zdehnimo kak škof Slomšek pravi:

Dokeč je boža vola,
na sveti rad trpim;
in gda bo boža vola,
rad zemlo zapustim.

V trpljenji smemo jokati.

V prejšnjih poglavjih smo vidili dosta zgledov potrpežljivosti v trpljenji; med temi sta dva najlepšiva: Jezus in Marija. Čudili smo se nad njiva strašnim trpljenjom in velikov potrpežljivostjov; v srci smo si morebiti mislili: ščem tak trpeti kak me včita Jezus in Marija. Či ščemo z njima trpeti, smemo tudi z njima jokati v žalosti. Gda je Jezus ednok gledao na neverno Jeruzalemsko mesto, pravi sv. Evangelij, ka se je jokao nad njim, ar je naprej vido grozno kaštigo, štera je mela priti na nje. Pri Lazarovom grobi se je tudi jokao, tak, ka so okoli stoječi začüdeni pravili: Poglejte, kak ga rad ma. V Getsemani, gda je vido pred sebov svoje bližnje trpljenje, je bio tak žalosten, ka ga je prišeo eden angeo z nebes tolažit. Marija je tudi suzna stala pod križom svojega sina.

O predrage suze, matere in sina, ve nam hladite objokano srce! Sv. Peter je celo svoje življenje jokao za včinjene grehe, ka je Jezusa zatajo. Sv. Augustin je na ves glas jokao pri mrtvom teli svoje pobožne matere sv. Monike. Gda je sv. Alojzij zvedo, ka njemi je mati mrla, je v jokanji in žalosti omedlo, in ki so pri njem bili so pravili: mrtev bo tudi on.

Jokati se v žalosti je ne prepovedano, je ne proti potrpežlivomi prenašanji. Srečen je človek, ki se more dobro razjokati. Blaženi so oni, ki jočejo, ar bodo potolaženi. Tisti sin, tista hči, šteriva nemata skuze pri materinom ali očinom mrtvom teli, sta deteti brezi srca, brezi lübezni. Tisti mož, ki po sprevodi svoje žene ide

z mrzlim srcem in s sühimi očmi domo, je ne veren mož. Suze so najlepše znamenje lübezni.

Gda pa jočemo v žalosti, mejmo pred očmi te tri jakosti: vero, vüpanje in lübezen.

Prva, to je vera, nas vçi, gda moremo jokati, vüpa-

Sv. Mikloš. V celom življenji od rojstva mao se je vsako sredo i vsaki pètek posto. Kak cecatje dete je samo večer vzeo cecka teva dva dni. Bio je preganjan, v vozo zaprt, imanje je med siromake razdelo,... i gda je mirao, so angelje prišli njemi proti pa ga sprevodili v večno veselje.

nje nam da moč, da se dobro razjočemo, tretja, lübezen, nam briše suze.

Što ma močno vero, gda joče etak pravi: O moj Bog, to trpljenje si mi ti poslao, zato je dobro, čiravno

ne morem razmiti zakaj morem trpeti. Zadosta mi je znati ka ti tak ščes: jaz verjem v Tebi.

O moj Bog, či je mogoče, naj odide od mene te bridek kelih. Nego či ti ščeš, ka ne, naj se zgodi tvoja vola! Jaz verjem v tvojoj modrosti.

O moj Bog, jaz verjem ka si ti dober z menov, ka me rad maš, ka si smileni nad menov. Verjem, o moj Bog, ka vse, kaj mam, je od tebe, zato či mi ti pošleš kakšo nesrečo, štera mi vzeme moje silje, moje gorice in vse kaj mam, se ti ponižno podvržem rekoč: ti si mi dao, ti si mi vzeo, tvoje sveto ime naj bo pohvaljeno!

O moj Bog, ti si mi dao tak dobre stariše, potem si pa poslao smrt, štera mi je pokosila lübo mater in dragoga očo. Znam, ka si mi z lübezni dao sina, ki me je mogo v žalosti povrči in v boj iti. Noč in den jočem za njim, toda tvoja vola je tak, pa naj bo.

Vsi križi, štere mi pošilaš, me tak težijo, ka omedlevlem pod njimi, pa zato ne spadnem v dvojnost, ar verjem, ka si mi jih ti poslao. Jaz ne vidim kak, ne razmim zakaj vse to trpljenje, moja natura se močno proti postavlja vsakoj bridkosti, nego verjem, trdno verjem, poleg sv. Vere, ka mi ti samo dobro ščeš, tüdi gda me bičaš. Zaprem svoje objokane in trüdne oči, pa si odpočijem na tvojem svetom Srci, kak malo dete v mater-nom naročji.

O moj Bog, jaz želno čakam, toda v miri, tisti den, gda se mi odkrije skrivnost mojega trpljenja. Zdaj samo verjem, te bom pa vido, zakaj si dovollo, ka mi je sirotici smrt pokosila drago mater, iüboga očo, zakaj mi je strgala z rok vernoga moža, lüblenoga sina. Zdaj jočem in verjem, te bom pa vido zakaj sam bio tak zapüščeni v življenji, zakaj so me lüdje tak mantrali in v siromaštvo vrgli.

Vido bom, zakaj si me vrgeo betežnoga na posteo, zakaj sam mogo toliko noči pri posveti in v ječanji pre-

biti; zdaj verjem, ka si to vojsko ti poslao na narode, te bom pa vido, zakaj sam tudi jaz mogeo toliko trpeti v boji. Zdaj mi je zadosta to, ka me sv. vera vči, namreč ka si ti, o Bog, dober smileni in pun ljubavi do nas. Pride pa den, gda mi tvoja roka, štera me zdaj biča, ljubeznivo zbríše skuze z mojih objokanih oči. Jaz čakam in verjem...

Vüpanje nam da moč v trpljenji. Ravno tisti Bog, ki zdaj dovoli, ka nas križi težijo, je že davno oblübo, ka bo v nebesih bogato poplačana edna kupica mrzle vode, či jo damo komi v božem imeni, nam gotovo dosta bole poplača naše suzé, štere potrpežljivo točimo tü na zemli.

Gda moremo kaj trpeti, či se zmislmo na večno blaženstvo, štero nam je Jezus s svojov smrtjov spravo, in po njegovej oblübi trdno vüpamo, z božov milostjov to blaženstvo doseči, tedaj nam je trpljenje olajšano. Nikši sladek glas nam pravi: ne joči preveč, ve nevole toga življenja ne bodo dolgo trpele; vüpaj in tolaži se z večnov srečov, štero gotovo zadobiš po smrti, samo pošteno živi, bodi potrpežliv in vüpaj. »V tebi, o Gospod, sam meo, vüpanje, in nikdar ne bom osramočen. V miri bom spao in počivao, ar si me ti sam, o Gospod, postavo v vüpanje.« (Ps. 4.)

Gda je človek v dobroti, se ne briga rad za nevole drugih, či pa sam spadne v nje, se obrača na vse kraje, išče pomoč in tolažbo pri drugih, posebno pri prijatlih. Toda kam so odišli vsi tisti prijatelje, ki so nas radi meli dokeč smo bili v sreči? Ogiblejo se nas zdaj, gda smo v nevoli in potrebščini! Malo je takših, ki ostanejo zvesti in verni. Eden sam prijatel nas nikdar ne zapüsti, ešče v nevoli nas rajši ma kak v sreči. Te prijatel je ljubez boža. Prava ljubez boža je tisto sunce, štero nam süši objokane oči, nam segrevle od bolečine dreveno in mrtvo srce.

Či verjemo in vüpamo, nam je trpljenje olajšano,

nego vsikdar je ešče nevarno, ka v velikom viheri žalosti in nesreče pozabimo zakaj moremo trpeti. Či pa verjemo, vūpamo in lūbimo, te naj pride kajkoli, smo vsikdar pripravleni, ar lūbezen vse premore, kak pravi sv. Pavel.

Moč lūbezni vidimo že med lūdmi. Večkrat se je že zgodilo, ka je mati šla v gorečo hižo po dete, štero je v zibeli spalo in ne moglo samo vūn, da bi se rešilo. Pa zakaj je mati tak batrivna, ka ide v smrtno nevarnost, skozi plamena za svojim detetom? Zato ka je lūbi. Či to dete zraste in zvedi, ka se jedino materi ma zahvaliti, či ga je maloga ogenj ne na pepeo obrno, ka mislite, ne bo celo življenje rado prenašalo in podvorilo kajkoli je mati prosi? Najgrdejša nehvaležnost bi bila, či ne bi tak delalo. Ali ne bomo mi z lūbezni do Jezusa, ki nas je tūdi odrešo iz strašnoga peklenškoga ognja, radi trpeli kaj na zemli?

Lūbimo zato Boga iz celoga srca, s cele dūše in z vsemi močmi, potem pa naj pride ka šče, mi vse obladamo. Bog je svet tak lūbo, ka je svojega jedinoga sina poslaol, naj nišče, ki v njem verje in ga lūbi se ne zgūbi, nego ma večno življenje. Te edini boži Sin je pravo: Jaz sam dober pastir, ki dam življenje za svoje ovce. Povedao nam je lepo priliko od dobroga pastira, ki ma sto ovc, in gda ovara, ka se je edna zgūbila, se pašči nazaj in jo išče. Hodi dugo časa po trnji, po grabah in pečinah; dosta more trpeti prle kak jo najde, nego ka je to vse? Lūbezen ga vleče za zgūglenov ovčicov, in za vse drugo trpljenje se malo briga. Gda jo pa najde, si jo dene na rame in jočeč od veselje jo nese nazaj k čredi. Ta zgūblena ovčica smo mi. Či je Jezuš, naš dober Pastir, toliko rad trpo z lūbezni do nas, naša dužnost je, ka tūdi ml za njega kaj pretrpimo. V žalostnih časih zdignimo gori svoje suzne oči rekoč: Vse z lūbezni do Boga, vse.

**„Veselite in radüjte se, ar vaše plačilo je
obilno v nebesih.“**

To so né réči toga sveta, šteri dosta rad obeče, pa nikaj ne da. To so réči tistoga, ki je pravo: »Meni je dana vsa oblast na nebi in na zémli.« (Mat. 22, 18.) To je, jaz lahko obéčam kajkoli in to tüdi lahko dam. Gða je te veliki Gospod nebés in zémle razglaslo osméra blaženstva, je dokončao svoj govor: »Veselite in radüjte se, ar vaše plačilo je obilno v nebesih. (Mat. 5, 12.) Med osmerimi blaženstvi je tüdi govoru od preganjanja, od žalosti, od trpljenja. Naj pa tisti, ki so ga poslušali, in mi vsi, ne bi bili preveč prestrašeni in pobiti v časi trpljenja, jim je zraven povedao, ka či tüdi bodo mogli trpeti, naj se ne bojijo, nego naj se ešče veselijo, ar jim On vse poplača.

Gde pa dobimo to plačilo, in kakše bo? Čüjmo sv. Augustina. Gða je on ednok šteo popisati nebesko lepoto, začüje skriven glas: »Augustin, ka delaš? rad bi celo morje spravo v malo posodo, ali pa zemlo obrno s svojov rokov? Ščeš viditi to, ka ešče niedno človeče srce ne občutilo, razmiti, kaj je neskončno? S kakšov merov boš mero to, ka je neizmerno?« Kesnej je sam pravo: »Šlava lepota in veličanstvo, štero bo tam naša blaženost, presegajo vse misli, vse občütke in človeče réči. Ka je Bog pripravo svojim lüblencom, prekosi vso našo vero, presega naše vüpanje, našo lübezen, vse naše misli in zelenje. Ta blaženost se da dosegnoti, pa ne zadosta činiti, se da zaslüžiti ne pa popisati. Či bi mi samo eden trenutek, eden hip vidili Boga, potem pa preminoli kak dim, s tem kratkim pogledom bi bilo obilno poplačano vse naše trpljenje.«

Zato pa ves veseli zakrikne: »O predraga domačija, od daleč te pozdravlamo; ti si tista oblüblena dežela, štero je Bog pripravo vsem odebranim, gde nas čaka

dovršena, večna in neskončna sreča!« Te sveti mož je rad premišlaval nebesko srečo in diko. Pravi nadalje: »Veličanstvo večnoga življenja je takše, ka či bi je tudi samo eden den vživalo, za te eden den bi mogeo sovražiti brez računa dugo let vsa bogastva in veselje toga sveta. V nebesih je vse, ka je ljublenoga in dragoga; nemogoče je ešče kaj želeti, kaj tam ne bi bilo. V nebesih je vsa dobrota, neskončna dobrota, ar je Bog sam vretina vseh dobrot, je sladko vživanje odebranih, zveličanih, in to vživanje jim je zagotovleno za večne čase brezi straha ali nevole. V tvojoj neskončnoj dobroti, o Gospod, je skrito neskončano veselje za tvoje sluge. Ar veliki si, o Gospod, in neizmerna je tvoja velikost; brezračunani so tvoji kinči in neskončana je tvoja dobrota. Zato je pa tudi plačilo, štero nas čaka v nebesih, neskončno, brez računa, neizmerno. Ar veliki si, in tvoji dari so takši, kakši si ti, ti boš pa naše plačilo in naše zveličanje. Tedaj bo Bog sam čaša dovršena sreča. Na veke ga bomo gledali, na veke bo naša lübezen gorela in našim zahvalnim pesmam ne bo nikdar konca. To je naša sladka tolažba, da se po tom življenji začne novo življenje, štero bo trpelo na vse veke. Tam bo vse dovršeno, vse istinsko, vse sveto in vse večno. Tam bo pravičnost naša jestvina, modrost naša pijača, nemrtelnost naš kinč in večnost naše prebivanje.«

Sv. Treza je bila tak srečna, ka njoj je Bog pokazao nebesko srečo že v tom življenji. Ona sama etak piše: »Reči, štere sam vidila, so takše in tak lepe, ka najmenjša izmed njih vso dūšo napuni tak, ka ta more celo življenje sovražiti vse posvetno.

»Kaj takšega si človek niti mistiti ne more. Ta prikazen me je tak razveselila in moje srce zazibala v tak sladko zadovolnost, ka ne morem povedati. Gospod pa, gda mi je pokazao te lepe reči mi je pravo: »Glej moja hči, kaj zgübijo oni, ki me razžalijo.« Te pogled v več-

nost, pravi svetnica, je moja dušo tak presuno in mi napuno srce s takšim sovražtvom do vsega posvetnoga, ka sam odzdaj vse dobrote toga sveta mela za ničvrednost, za laž in dim.«

»Eden me prime moja navadna bolezen, in jako sam trpela. Pride me edna bogata gospa tolažit. Kazala mi je svoje drage kinče. Ne sam mogla smeha držati in pomiľuvala sam gospo, gda sam vidila kak nevolne reči svet za veliko ma, in sam se spomnila, koliko lepše kinče nam je Gospod pripravo v nebesih.«

Sv. Vincenc Fereri pravi: »Nebesko kralstvo je tak nezapopadljivo, ka vse trpljenje toga življenja in celo bolečine, štere so svetniki prestali, so ne zadostna cena, da bi vživao za njo, ne pravim nebesa, nego samo edno voro nebeskoga veselja.«

»V tom svetom mesti, pravi sv. Augustin, ne bo bolezní, ne žalosti, ne skuz, ne trpljenja, nego preobilno čisto veselje, večni mir je tam del zveličanih. Tam bodo vse meli, ka pozelejo. Njihovo srce bo nasičeno in njihova duša bo plavala v rajskom veselji. Ne samo vse dobrote, nego Bog sam, vretina vseh dobrot, bo njihov deo.«

Gda je opazüvao lepoto toga sveta, je vez izvün sebe pravo: »Či si ti, o moj Bog, nevolnomi in slabomi teli pripravo že tü na zemli toliko dobroga, štero vdabla od sunca, zraka, zemle, morja, svetlosti, tmice, sunce, rose, dežja, vetra, ptic, rib, živine, drevja, sadja, kakše in brezračunane dobrote si te pripravo v nebeskoj domačiji tistim, ki te ljubijo.«

Že Izaija prorok se je veselio toj lepoj domovini rekoč: »Nikdar je ne bilo čüti, na nikša vüha je ne prišlo, oko je ne vidilo zvün tebe, o Bog, kaj si pripravo tistim, ki te čakajo.«

Po rečeh sv. Janoša bomo vidili Boga, tak kak je. Gledali ga bomo od obličja do obličja. S tem zveličani majo vse, ka jih dela srečne in vesele. Oni so pred bo-

žim tronom, Bogi služijo noč in den v njegovom svetišči, in tisti, ki sedi na troni, bo nad njimi prebivao. Ne bodo več ne lačni, ne žedni, tudi sonce jih več ne bo peklo, ar Agnjec (Jezus), ki je na sredi, jih bo paseo in vodo k vretini žive vode in Bog^o bo vsakomi obrisao suzo od oči. Smrti več ne bo, niti žalovanja, niti kričanja, ne bolečine, ar je vse to minolo.

Samo, čisto veselje obdaja zveličane, in toga jim nišči ne more vzeti. Zato pa kliče sv. Augustin: »Zveličani nebes vživljejo večno življenje, večno in srečno življenje, ar je tam veselje brez trpljenja, počitek brezi dela, čast brezi skrbi, bogastvo brezi zgübe, obilnost brezi popomenkanja, življenje brezi smrti, zveličanje brezi trpljenja. Blaženi so zato žalostni, ar bodo potolaženi.«

Pa zakaj bi ešče več povekšavao nebesko srečo? Svetniki, razsvetleni od Boga, so iskali reči, s šterimi bi mogli bole razložiti, kaj so nebesa, pa zobstom. Človeča pamet ne more zarazmiti, jezik ne povedati, kaj nam je Bog pripravo v nebeskom raji. Či je to tak, ka se mamó bojati v žalostnih dneh? Zakaj trepečemo kak trstika v viheri, gda nas kakši križ obišče? »Zakaj si žalostna dūša moja, zakaj mi ne daš mira? Vūpaj v Bogi, ar bom ga gotovo ešče častio; on je moj rešitel in moj Bog.« (Ps. 42.) Pravimo v svojem srci, gda nam je žalostno, s svetim Pavlom: »Trpljenje toga življenja se ne da primečiti s častjov, štera bo nad nami razodeta.«

Sv. Gebhard, škof iz Kostance, je pred smrtjov pravo: »Moje romanje se skoro dokonča. Skoro bom pozvani na potūvanje v večno domovino; jaz ne trepečem pred smrtjov, ona je prelaz na edno bolše življenje, ona je eden kratek sen, po šterom se tudi telo k večnomi življenji obüdi. Istina, ka sam grešnik, toda smilenje bože in smrt mojega Odrešenika sta mi zaloga stalnoga odpūščenja.« Tak tudi sv. Ciril: »V hižo Gospodovo, idemo, je zdehno, veseli se dūša moja, radūj se moje srce! Več

ne bom služo ne casari ne drugomi na zemli, nego Bogi.*

Tü na zemli se mantramo noč in den, iščemo kak bi zadovolili naše telo, naše srce, štero vsikdar nikaj žele, pa zobstom. Nikdar smo ne zadovolni, O, či bi to mogeo dobiti, či bi ono mogeo doseči, pravimo včasi, kak srečen bi bio! Či pa potem dosegnemo to, zraven kaj drugoga želemo, zato pa pravimo včasi na koga: več ma, več bi rad meo. To je istina, takše je naše srce. Nam se to čüdno vidi, či pa premislimo, ka smo stvarjeni za nebesa ne pa za zemlo, razmimo, zakaj je ta nezadovolnost. Eti na zemli je vse minljivo. Dnes je, vütro že ne. Ničevost ničevosti, in vse je ničevost, zvün kak Boga ljubiti in njemi samomi služiti. Samo tam, gde kralüje popolna lübezen boža, bo naše srce zadovolno in srečno, in to je samo v nebesih. Nemamo tü stalne domovine, nego drugo iščemo -- nebesa. Dokeč pa ne pridemo ta, naše srce ne bo melo pokoja, ar je stvarjeno za Boga in v njem šče počivati.

Gori zato, gori srca, dragi potniki na zemli! Ka bi se tak močno držali za trnje toga sveta, ve nas v nebesih čakajo samo rože, večne, nepovehnjene cvetlice. Ka bi pravili, či bi edna zdrava in brzna ptičica, zaprta v kletki, namesto da bi iskala lükjno skoz štero bi zletela pod sivo nebo, gledala samo lepo zlato kletko, in se štimala s srebrnov nitjov, s šterov je privezana za nogo? Tak je tüdi človek.

Ona je stvarjeno za prosti zrak, in samo tam je srečna pa zadovolna; človek je stvarjena za nebesa, gde se njemi spunijo vse žele. Ža naprej se lahko radüjemo toj sreči, rekoč z Davidom: »Srce moje se bo veselilo zavolo rešitve, štera mi pride od tebe, o Gospod. Prepevao bom, igrao na čast imeni Najvišnjega.« (Ps. 12.)

Plačilo nam je pripravljeno in obečano. Odvisno je pa od nas, da je dosegnemo. Kak pa? Tak či bomo ži-

Na križi je naše zveličanje.

veli po božoj voli, kak Bog šče. Bog nam pa razodevle svojo volo na mnogo načinov. Razodevle nam jo z deseterimi božimi zapovedi. Tū nam pove, kaj smemo in moremo delati pa tūdi, kaj ne smemo. Zapovedavle nam njega ljubiti, njemi služiti, prepovedavle nam grehe delati. Greh je naš največši sovražnik. Greh jedini nam zapira vrata nebeska, nas ne pusti iti ta, kam naša duša tak žele priti kak žeden jelen k vretini hladne vode. Greh je tedaj zaistino največša nesreča za nas. Trpljenje na zemli je pa ne nesreča, kak se nam vidi, nego sreča, ar si ž njim služimo jako veliko veselje po smrti, či samo trpimo potrpežljivo, po božoj voli. Bog nam ešče razodevle svojo volo v peterih cerkvenih zapovedih, z razlaganjem svetih resnic v predgi, z dobrimi knjigami itd.

Delajmo zato dobro, ogiblimo se greha, trpimo dokeč bo boža vola, in tak bomo enkrat čūli tisti veseli glas z Jezusovih vūst: »Pridite blagoslovljeni mojega oče, vzemite plačilo kralstva, štero vam je pripravleno od začetka sveta.«

Tam se bomo vidila.

Boli na srce, či nam toča silje in gorice pobije; prestrašeni kričimo, či nam ogenj hižo požira; tužni hodimo okrog, či nam kūga živino kole. To pa ne trpi dugo, ar nam notranji glas in drugi pravijo: Naj bo z Bogom, ve ti za to Bog na drugom kraji pomori. Pa istina, či je edna letina slaba, druga pride boša, či nam hiža zgori, pomali si napravimo drugo, živina tūdi hitro raste, pa smo v par letih na mestih. Či nam pa što merje, smo skoro v dvojnosti od žalosti in kričimo: Draga moja mati, lūbo moje dete, veren moj mož itd. nikdar več, nikdar te ne bom vido ali vidila!... Kūšūjemo zlato mrežo, nemo drevo in tužen križ; jočič gledamo v globoko jamo, dokeč zemla ne pokrije siromaško hižico našega dragoga. Vsikdar si mislimo zadnjokrat, zadnjokrat...

»Rakel je jokala za svoje sine, in se je ne štela potolaziti, ar sinov ne bilo več. (Jer. 31, 15.)

1) Pa je ne tak, dragi moji. Vidili se bomo znova po smrti. To nas vči 1. sv. Pismo, 2. Jezus Kr., 3. Sv. Cerkev, 4. Sv. Očetje.

Sv. Pismo pravi: »Vido bom mojega Boga na zemli živih.« Na drugom prostori pa: »Bog je ne Bog mrtvih, nego živih.« To je, zveličani v nebesih bodo živeli z dušov in telom kak na zemli. Samo te razloček bo, ka tū na zemli trpijo in grešijo, tam pa ne morejo ne trpeti, ne grešiti. Njihova največša blaženost je v tom, ka vidijo Boga od lica do lica. Druga sreča in veselje za zveličane je pa ta, ka spoznajo tiste, s šterimi so tū na zemli živeli in jih ljubili.

Mi pa vsi ščemo priti v to domovino živih, to je, v nebesa, ar se vsi ščemo zveličati. Či pa pridemo ta, bomo vidili vse tiste naše, šteri so odišli te pred nami, ali pa pridejo kesnej. Deca so bodo veselila svojim starišom, žena moževi, sestra brati, prijatel svojemi prijatli.

Mnogi mislijo s trepetanjom: Se bomo poznali v nebesih? Eden je pravo: »Ptice so resan srečne; one se vküp vse naednok selijo, mi pa skoro vsikdar po ednom. Dva živeta duga leta vküp, pride smrt, in eden sam more oditi z njov. Kakša žalost je to za človeče srce!«

Da se nam za to ne trebe bojati, nas vči nadele Jezus Kr. On je meo mater na zemli. Po svojoj smrti je odišeo v nebesa nazaj, mater je pa ešče na zemli pūsto. Tūdi Marija, njegova mati je v nebesih, pa što bi vūpao praviti, ka se ne poznata? Meo je tūdi Apostole in vučence na zemli, šterim je pravo: »Nikaj se ne bojte; jaz idem, da vam pripravim prostor, ar gde sam jaz, bōdite tūdi vi.« (Jan. 14, 24.)

Sv. Peter ga žalosten pitao: »Vučitel, kam pa nameniš iti? Jezus njemi je odgovoro: Kam bom šo jaz

1) Vekš del toga poglavja je vreti iz knige: Il dolore. Mons. Bougand.

zdej, ti ne moreš z menov, nego kesnej prideš za menov. Apostolom je pravo: »Vi bote sedeli na dvanajseterih tronih, in sodili Izraelove sine.« (Mat. 30, 29.) Či nas bodo sodili, nas tudi morejo poznati, mi pa njih. Tak ravno vse druge, oni pa nas.

Sv. Cerkev jako dostakrat naznanja to veselje. Večkrat moli k svetnikom, kak n. p.: *„Daj nam o Bog, ka bomo na veke živeli v njihovej družbi.“* Na drugom prostori moli: »Prosim te, Gospod naš Bog, da, kak se radujemo spomini svetnikov na zemli, tak se po smrti *na veke veselimo z njimi.*“ V mešnoj knigi so posebne molitvi, štere duhovnik moli za svoje pokojne stariše. Moli pa ne samo za zveličanje njihove duše, nego prosi Boga, naj se on, sin, z očom in materjov vkup more na veke veseliti v nebeskom kralestvi. To ka sv. Cerkev vči od sina, oče in matere, vala tudi za moža in ženo, za brata, sestro in vse druge.

Cerkveni Očetje so potrdili te navuk. Moder Tertulijan, ki je živo okrog 150 leta po Kr. pravi: »Po smrti Bog ne dovoli, ka bi bili razločeni tisti, štere je On na zemli zdrūžo. Mož se bo veselio ženi, ta pa moževi.«

Sv. Ciprijan piše: »Mi smo na toj zemli kak tujinci in potniki; zdiavlemo za tistim dnevom, gda nas Bog pripela v našo stalno hižo, namreč v nebesa. Tisti, ki so zavzeti v delešnjem kraji, se ne bodo paščili domo? In ki naj ladji potuje proti domi, k svojim dragim, ali ne želi, ka bi prišeo takši veter, šteri bi kak najhitrej rivao ladjo? Naša domovina so nebesa. Ta so odišli pred nami naši očetje. Paščimo se, bežimo jim proti in jih pozdravimo. Tam nas čaka dosta naših dragih. So naši sorodniki, bratje, sestre, deca, ki se dosta brigajo za naše zveličanje, ar nas ščejo viditi. Hodimo jih gledat, pa jih objnimo. Oh, kakše veselje bo za njih pa za nas!«

Sv. Anastazij nas tolaži rekoč: »Pravičnim dušam Bog da v nebi edno veliko dobroto, to je, ka poznao edna drugo.«

Sv. Augustin je dolgo časa jokao za svojim mrtvim bratom. Na zadnje se je s tem tolažo, ka si je začno z njim pogovarjati, kak či bi ga vido. »Brat moj, pravi, ti si pred menov odišeo v nebesa, pripravi mi prostor v toj sküpnj domovini, štero jaz zdaj tak želem. Kak sva živela tü na zemli vküp, tak bova tüdi tam. Odpri svoje roke onomi, ki ti ide proti. Brat moj, kakše drügo veselje mi ešče ostane, či ne vüpanje, ka bom te skoro vido?«

Edna mlada žena je zgübili svojega moža. Bridko je jokala pred svetim Janošom Zlatovüstnim, ki jo je etak tolažo: »Či želež viditi svojega moža v nebesih, živi tak lepo, kak je on živo. Ž njim boš živela ne samo pet let kak si živela na zemli, ne samo dvajseti, sto, jezero, nego na veke. Zemelski zakon zdrüži samo telo, drugi zakon v nebi pa zdrüži düše.«

Sv. Teodor Studita je pisao ednoj dovici: »Bog, ki vas je stvaro in vam je dao za moža tak poštenoga človeka, bo vas znao zdrüžiti ž njim tüdi po smrti. Njegova oddaljenost je samo potüvanje. Či bi njemi eden kral zapovedao to potüvanje, ali se ne bi potolažili? Dobro, zdaj ga je kral celoga sveta poslao. Prosim vas zato, potolažite se, ar znova dobite svojega moža na den Gospodov.

Sv. Frančišek Saleški je mnogim suze obrisao s tem tolažilnim in pravičnim navukom, ka se bomo po smrti vidili in poznali.

Ednoj gospěj piše: »Skoro mo šli v kraj počitka za vašim možom. Tam bomo naprej živelii v lübezni, štero smo na zemli začnoli...«

Svojoj sestričini, štera je jokala za pokojnoga očo, je pravo: »Ne joči se, moja hči, skoro pridemo vküp. Vsaki den smo bliže pri naših preminolih.« Edno mater, štera je nevtolažena jokala za svoje dete je tolo: »Mirni bodite, moja hči, položite svoje srce v nebesa, kam ste

že poslali svojega maloga angela; skoro ga bote vidili. Nebesa ne poznajo razdelitvi, štero tū dela smrti.*

Tak je, dragi moji. Zdaj znamo, ka bomo na drugom sveti vidili tiste, s šterimi živimo tū na zemli. Oča in mati, ne jočita, preveč za svojimi sini, ki so v boji, ali pa že mrtvi! Pride čas, gba se bote znova vidili. Žena, ki noč, in den maš rosnate oči in zdihavleš za dragim možom, misli na nebeski zakon, ki bo trpo na veke. In vi, prelūba dečica, ki vsaki večkrat bežite na cesto gledat, či skoro pridejo oča domo, molite radi, naj vam jih Bog skoro nazaj pripela, či pa ne, naj vam da srečo po smrti vkūp priti.

Ne smemo pa pozabiti, ka na drugi svet pelata dve poti. Edna v nebesa, druga pa v pekel. Či se zveličani v nebi najdéjo tūdi skvarjeni v pekli pridejo vkūp. Pa, oh, kakša razlika! Zveličani bodo v nebi prepevali in hyalili Boga, ka se morejo viditi; skvarjenim bo pa to najvekše trpljenje, ka bodo mogli gledati one, s šterimi so na zemli živeli. Stokrat bi raj bili sami, kak z drūgimi.

Sursum corda — gori srca! Pūstimo vendar ednok grešno življenje in vzdignimo se više, zdignimo svoje srce nad vse te zemelske nasladnosti! Spomnimo se, ka mammo samo edno dūšo, in či to zgūbimo, smo najbole nesrečni lūdje, ar vse zgūbimo. Naša domovina so nebesa. Nebesa iščemo, za nebesa trpimo, in tak bomo na veke srečni.

Pred križom.

Tūkaj bom vu senčici
pod drevom odrešenja
iskala mir dūšici,
hladilo za trpljenja.

Preveč sam obteršena,
ne morem dale iti,
s tugami napunjena,
ki ščejo me vmoriti.

Kak pregnano ftičico
moči vse zapüstijo,
tak od me sirotico
tolažbe vse bežijo.

O Gospod, poglej na mé,
pred tebov tü klečečo,
zbriši vroče mi suzé,
tolaži me trpečo.

R. J.

Angelček moj.

Angelček varvač moj,
vsikdar me brani;
vedno pri meni stoj,
vedno na strani.

Nemam več nikoga
v etoj dolini,
čuvaj me hūdogo
v toj zapuščini!

Težko je mladomi
čisto živeti,
žmetno je staromi
tol'ko trpeti.

Preveč je jalen svet,
ves zapeljivec,
zanke na vsako sled
devle skažlivec.

Z zlato perotico
skrij me in brani,
mene sirotico,
naj me ne vkani.

Angelček varvač moj
prim me za róko,
iti ščem jaz s teboj
v nébo visóko.

R. J.

Dve srci edne misli.

Z oči celo noč odprtih
rano skuza se blišči...
»Gde si moje drago dete?
kak se tebi zdaj godi?«

V lepom jutri zlate zarje
edno srce krvavi...
»Lüba mati, či bi znali
ka se z menov zdaj godi!«

Sunce hodi gori, doli,
suza materna stoji...
krv je stekla ono jutro,
sinek pa že v grobi spi.

R. J.

Domovina, domovina!
Tak se mnogi derejo.
Trbe kaj za njo trpeti?
Hitro se poberejo...

Žizijo, živijo naši vojaki!
Pravijo ništerni vrli rojaki.
Trebe pa ranjenim kaj darüvati?
Neščejo ne za dár, ne za — Bog plati.

R. J.

Sukič Ana 2 kor., Marič Rozália 2 kor. **Vküp 1075 K.** Naprava
študentca je zročena Spätauf Juliusi, radgonskomi študentčari za
1600 kor. — Bog plati! *Bagdry Nep. Janoš, pl.*

II. Na Bratonske kapele popravek.

Herman Mihal 7 kor., Škafar Mihal 6 kor., Sreš Ivan 6 K,
Zorko Mihal 2 kor., Špilak Matjaš 1 kor., Sreš Ivan 4 K, Vörös
Andraš 3 kor., Hajduk Jožef 60 fil., Hajduk Martin 2 K., Pivar
Jožef 1 kor. 80 fil., Legén Mihal 2 kor., Legén Štefan 1 kor.,
Škafar Ivana žena 1 kor., Zver Mihal 3 kor., Erjavec Martin 5 K,
Sraka Števan 3 kor., Balažic Ivan 2 kor., Horvat Števana žena 3
kor., Novak Mihal 2 kor., Balažic Kata 2 kor. 40 fil., Balažic
Štev. 2 kor., Balažic Ferenc žena 1 kor. 40 fil., Zorko Matjaš 3
kor., Horvat Andraš 1 kor., Škerget Štev. 40 fil., Krauthaker Janoš
2 kor., Petrka Mihal 2 K, Zver Ivan 3 K 40 fil., Forjan Martin
3 kor., Pivar Marjanka 1 kor., Horvat Orša 1 kor., Lonec Marija
1 kor., Gujtman Martin 1 kor. 60 fil., Novak Ivan 2 kor., Kolbl
Mihal 4 kor., Škafar Ivana žena 1 kor. 40 fil., Legénj Martina
žena 2 kor., Marič Jožef 40 fil., Sočič Marija 40 fil., Zver Ferenc
2 kor., Legénj Števan 1 kor., Majar Mihala žena 20 fil., Majar
Števan 50 fil., Gujtman Ivan 1 kor. 20 fil., Hozjan Ivan 1 K 30 f.,
Horvat Alojz 3 kor., Mlinarič Jožef 5 kor., Poredoša Ivan 4 kor.,
Kühlar Jožef 2 kor. 40 fil., Pivar Števan 2 kor., Mülič Martina
žena 2 kor. 60 fil., Ščančar Števan 80 fil., Vučak Marija 1 K 40 f.,
Bakan Ivan 2 kor., Bakan Štev. 2 kor., Mertik Balaž 1 kor., Mat-
jašec Štev. 40 fil., Zver Bara 20 fil., Hozjan Štev. 20 fil., Verban
Mihal 3 kor., Pivar Martin 4 kor., Gujtman Ivana žena 60 fil.,
Žalik Janoša žena 1 kor. 20 fil., Škafar Matjaš 1 kor., Domijan
Ferenc 2 kor., Gibizer Konrad 2 kor., Ros Ana 20 fil., Balažic
Štev. žena 40 fil., Meserič Ivan 2 K 80 f., Horvat Marško 2 kor.,
Mertik Martin 2 kor. 60 fil., Füršt Jožef 20 fil., Kavaš Števana
žena 20 fil., Gregor Štev. 40 fil., Kavaš Štev. 3 kor., Žilavec Marko
1 kor., Balažic Ivan 50 fil.; Pücko Marija 6 kor., Forjan Martin
3 kor., Zver Martin 3 kor., Krauthaker Marija 2 kor., Horvat
Mihala žena 2 kor., Zver Štev. 1 K 40 fil., Sreš Ivan 2 K, Kühlar
Ivan 3 kor., Horvat Matjaš 30 fil., Žüžek Andraš 20 fil., Bobovec
Orša 40 fil., Mlinarič Matjaša žena 1 kor. **Vküp 117 K.**

POZNAM SRCÉ . . .

Poznam Srcé lübeznivo,
Neizmerne lübvav(i) puno ;
To je Srce Jezuša,
Zveličara našega.

Gda mi pride smrina vōra,
Vu to Srce bo se skrila :
Řevna moja dūšica,
Pred oblastjov satana.

Kološša J.

VSEBINA.

Začetek trpljenja	199
Bog je naš Dobrotnik	203
Svet se je obrno od Boga, svojega Dobrotnika	207
Bog je pravičen	214
Bog dovoli trpljenje	221
Jezus Kristus nas včl trpeti	230
Svetniki nas včijo trpeti	235
Pobožni lüdjje nas včijo trpeti	249
Na križi je naše zveličanje	252
V trpljenji smemo jokati	259
Veselite in radüjte se, ar vaše plačilo je obilno	264
Tam se bomo vidili	270
Pred križom	274
Angelček moj	275
Dve srci edne misli	276

